

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2027

ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WROCŁAWIA WROCŁAWIA NA ROK BUDŻETOWY 2027

I. WSTĘP

I. 1. Charakter i rola dokumentu

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2027 (dalej Założenia) przedstawiają najważniejsze przedsięwzięcia planowane do realizacji w 2027 r. przez Miasto Wrocław i jego jednostki. Dokument porządkuje działania przewidziane do ujęcia w budżecie miasta oraz pokazuje ich znaczenie z perspektywy rozwoju Wrocławia.

Założenia mają charakter wdrożeniowy - wskazują działania, które w danym roku budżetowym służą realizacji kierunków rozwoju określonych w Strategii Wrocław 2050 oraz w dopełniających ją miejskich politykach, programach i dokumentach strategicznych.

I. 2. Powiązanie ze Strategią Wrocław 2050

Układ dokumentu został oparty na celach Strategii Wrocław 2050. Strategia wyznacza długofalową wizję, cele i kierunki rozwoju miasta, natomiast Założenia pokazują najistotniejsze przedsięwzięcia planowane do realizacji w 2027 r., które mają przyczynić się do osiągnięcia tych celów.

Ujęte w dokumencie działania wpisują się w realizację sześciu celów strategicznych Wrocławia, którymi są: wysoka jakość życia w dobrej przestrzeni, mocna krajowa i międzynarodowa pozycja Wrocławia, bezpieczne, odporne na kryzysy i neutralne klimatycznie miasto, miasto zdrowych mieszkańców, wzajemnej pomocy i zaufania, wysokiej jakości edukacji i nauki oraz miasto promieniujące kulturą.

I. 3. Sposób przygotowania dokumentu

Przedsięwzięcia nakreślone w Założeniach zostały zgłoszone przez komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz miejskie jednostki organizacyjne. Następnie zostały uporządkowane i przypisane do celów Strategii Wrocław 2050, z uwzględnieniem ich powiązań z politykami i programami sektorowymi.

W dokumencie ujęto zarówno zadania kontynuowane, jak i nowe. W wielu przypadkach przedsięwzięcia obejmują grupy powiązanych działań i projektów, które łącznie składają się na realizację danego obszaru polityki miejskiej. Założenia nie mają więc charakteru pełnego katalogu wszystkich zadań realizowanych przez Miasto, lecz wskazują najważniejsze kierunki działań istotne z punktu widzenia rozwoju Wrocławia w 2027 r.

I. 4. Uwarunkowania finansowe

Realizacja przedsięwzięć zawartych w Założeniach będzie prowadzona z uwzględnieniem obecnej sytuacji finansowej Miasta oraz prognozowanych warunków makroekonomicznych wpływających na sytuację budżetową samorządów. W 2027 r. polityka społeczno-gospodarcza Wrocławia będzie prowadzona w warunkach utrzymującej się niepewności gospodarczej, rosnących kosztów realizacji zadań publicznych oraz konieczności odpowiedzialnego równoważenia wydatków bieżących i inwestycyjnych.

Polityka finansowa Miasta będzie ukierunkowana na zabezpieczenie środków na niezbędne wydatki bieżące, kontynuację rozpoczętych i planowanych zadań inwestycyjnych oraz wzmacnianie dochodów własnych. Szczególne znaczenie będzie miało utrzymanie zdolności Miasta do finansowania usług publicznych, obsługi zadłużenia i realizacji inwestycji służących poprawie jakości życia mieszkańców.

Wrocław będzie również dążył do jak najpełniejszego wykorzystania środków zewnętrznych, w tym funduszy Unii Europejskiej, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów wynikających z ustawy o finansach publicznych. Zakres przedsięwzięć i zadań wskazanych w Założeniach będzie dostosowywany

do dostępnych źródeł finansowania, struktury wydatków oraz możliwości budżetowych Gminy Wrocław.

I. 5. Główne kierunki działań w 2027 r.

W 2027 r. istotnym kierunkiem działań będzie dalsze kształtowanie miasta zwarte, dobrze zorganizowanego i przyjaznego do codziennego życia. Obejmie to działania związane z ładem przestrzennym, poprawą jakości przestrzeni publicznych, rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury, adaptacją do zmian klimatu, rewitalizacją komunalnego zasobu mieszkaniowego, rewaloryzacją terenów zieleni oraz wzmocnieniem zrównoważonej mobilności i współpracy ponadlokalnej w ramach obszaru funkcjonalnego Wrocławia.

Wrocław będzie umacniał swoją krajową i międzynarodową pozycję jako silny ośrodek gospodarczy, akademicki, kulturalny i usługowy. Działania w tym obszarze obejmą rozwój e-usług i narzędzi cyfrowych, optymalizację procesów administracyjnych, promocję inwestycyjną, wspieranie przedsiębiorczości, rozwój ekosystemu startupowego oraz budowanie atrakcyjności miasta jako miejsca pracy, studiowania, inwestowania i odwiedzania.

Istotne miejsce zajmą działania na rzecz bezpieczeństwa, odporności i neutralności klimatycznej. Kontynuowane będą przedsięwzięcia związane z transformacją energetyczną, poprawą efektywności energetycznej, ograniczaniem emisji, rozwojem odnawialnych źródeł energii, wdrażaniem rozwiązań przyjaznych klimatowi oraz podnoszeniem zdolności miasta do reagowania na sytuacje kryzysowe.

Polityka społeczno-gospodarcza Wrocławia będzie również obejmować działania wzmocniające zdrowie, dobrostan, solidarność i zaufanie społeczne. Kontynuowane będą programy z zakresu profilaktyki zdrowotnej, ochrony zdrowia psychicznego, aktywności fizycznej, polityki senioralnej, wsparcia rodzin, osób z niepełnosprawnościami, osób niesamodzielnych i osób w kryzysie bezdomności.

Ważnym obszarem pozostanie dążenie do osiągnięcia wysokiej jakości edukacji i nauki, na które składają się: nowoczesna oferta edukacyjna, szkolnictwo zawodowe, współpraca szkół z pracodawcami i uczelniami oraz działania wzmocniające potencjał akademicki Wrocławia. Miasto będzie także wspierać rozwój kompetencji przyszłości, przedsiębiorczość akademicką oraz współpracę środowiska naukowego z administracją, kołami biznesu i mieszkańcami.

Wrocław będzie również rozwijał swoją rolę jako miasto promieniujące kulturą. Obejmie to wspieranie instytucji i środowisk kultury, organizację wydarzeń o wysokiej randze, rozszerzenie dostępnej i różnorodnej oferty kulturalnej, ochronę dziedzictwa historycznego i kulturowego oraz popularyzowanie uczestnictwa w kulturze przez całe życie.

I. 6. Podsumowanie

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2027 łączą perspektywę strategiczną z rocznym planowaniem budżetowym. Pokazują, w jaki sposób działania przewidziane do realizacji w 2027 r. wdrażają kierunki rozwoju określone w Strategii Wrocław 2050, odpowiadając jednocześnie na bieżące potrzeby mieszkańców przy uwzględnieniu warunków finansowych, organizacyjnych i rozwojowych miasta.

II. PRZEDSIĘWZIĘCIA

CEL 1. WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA W DOBREJ PRZESTRZENI

Realizacja celu Wysoka jakość życia w dobrej przestrzeni będzie w 2027 r. koncentrować się na kształtowaniu miasta zwartej, dobrze zorganizowanego i przyjaznego do codziennego życia. Istotne znaczenie będą miały działania związane zarówno z ładem przestrzennym, jakością i dostępnością przestrzeni publicznych, rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury i adaptacją do zmian klimatu, jak i ze wzmacnianiem zrównoważonej mobilności oraz współpracy ponadlokalnej w ramach Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Obejmie to zarówno narzędzia planistyczne i regulacyjne, takie jak konstruowanie polityki przestrzennej, sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i rozwijanie programu MULTIZONE, jak i konkretne przedsięwzięcia poprawiające jakość przestrzeni zamieszkania, terenów zieleni oraz infrastruktury codziennego poruszania się.

W 2027 r., obok kontynuacji przedsięwzięć o podstawowym znaczeniu dla jakości przestrzeni i funkcjonowania miasta, istotne miejsce zajmą działania związane z rewitalizacją komunalnego zasobu mieszkaniowego, zwiększaniem terenów zieleni, kształtowaniem nowych przestrzeni rekreacyjnych m.in. park przy ul. Idzikowskiego i Żernicki Park Sportu i Rekreacji, a także rewaloryzacją ważnych historycznie i przyrodniczo terenów zieleni, w tym Promenady Staromiejskiej czy Parku Szczytnickiego. Ważnym elementem realizacji celu będą również działania na rzecz estetyki i tożsamości przestrzeni, takie jak konkurs Piękny Wrocław i wsparcie prac konserwatorskich w obiektach zabytkowych.

Istotną część działań stanowić będzie rozwój błękitno-zielonej infrastruktury i dalsza adaptacja do zmian klimatu, obejmujący m.in. zazielenianie i rozbetonowywanie miasta, a także rozwój narzędzi analitycznych wspierających miejską politykę klimatyczną, w tym monitoring Planu adaptacji Wrocławia do zmian klimatu oraz projekt LifeCoolCity. Równolegle kontynuowane będą przedsięwzięcia wzmacniające zrównoważoną mobilność, w tym Program pieszo-rowerowy, Wrocławski Program Tramwajowo-Autobusowy oraz rozbudowa systemu Parkuj i Jedź. Uzupełnieniem tych działań będą inicjatywy realizowane w skali ponadlokalnej, w szczególności monitoring Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia, program Kolej na Wrocław, współpraca międzygminna w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz współpraca w ramach Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego.

1. 1. Kształtowanie miasta kompaktowego

1. Konstruowanie polityki przestrzennej na obszarze Wrocławia

Przedsięwzięcie obejmuje opracowanie koncepcji funkcjonalno-przestrzennych dla wybranych fragmentów miasta, w tym diagnozę i ocenę stanu zagospodarowania oraz ustalenie wytycznych kierunkowych zgodnych z polityką przestrzenną miasta. Jest to jeden z podstawowych instrumentów porządkowania rozwoju przestrzennego Wrocławia.

2. Podwyższenie poziomu ładu przestrzennego

Przedsięwzięcie obejmuje sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem budowania odporności miasta (rozumianej jako wzmacnianie jego samowystarczalności i gotowości do sytuacji kryzysowej), podnoszenia jakości życia mieszkańców, wspierania przedsiębiorczości i atrakcyjności turystycznej oraz rozwijania systemu przyrodniczego opartego na roli zieleni i wód w strukturze miasta. Pozwala to lepiej kształtować rozwój Wrocławia jako miasta zwartej i uporządkowanego.

3. Program MULTIZONE – wzmacnianie wielofunkcyjnego potencjału osiedli

Przedsięwzięcie obejmuje współpracę z przedstawicielami różnych wydziałów UMW, organizacji pozarządowych oraz innymi interesariuszami na rzecz tworzenia we Wrocławiu wielofunkcyjnych obszarów tzw. MULTIZONES. Obejmuje także identyfikację potencjalnych miejsc odpowiadających na zgłaszane potrzeby społeczne oraz wdrażanie dobrych praktyk tworzenia miejsc publicznych, z uwzględnieniem wizji miasta kompaktowego, zaangażowania mieszkańców i efektywnego wykorzystania przestrzeni.

1. 2. Kształtowanie przestrzeni w taki sposób, by zapewniała wysoką jakość życia i sprzyjała dobrostanowi psychicznemu i fizycznemu

4. Program rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego

4.1. Modernizacje mieszkań – działania związane ze zmianą struktury mieszkań i sposobu ich użytkowania.

4.2. Roboty budowlane w budynkach komunalnych - m.in. remonty dachów, elewacji, balkonów i klatek schodowych, remonty lub wymiana instalacji sanitarnych i elektrycznych oraz likwidacja wspólnych sanitariatów znajdujących się poza lokalami mieszkalnymi i, w miarę możliwości technicznych, wykonanie ich w obrębie lokali.

4.3. Kompleksowe zagospodarowanie wewnątrz podwórzowych - w tym niwelacja terenu, odwodnienie, oświetlenie, organizacja miejsc postojowych i miejsc składowania odpadów, budowa placów zabaw i terenów rekreacyjnych oraz zagospodarowanie i pielęgnacja zieleni.

Dzięki temu poprawiają się warunki zamieszkiwania oraz jakość najbliższego otoczenia mieszkańców.

5. Zwiększanie terenów zieleni i nasycanie przestrzeni miasta zielenią

Przedsięwzięcie obejmuje nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej, a także działania związane z wprowadzaniem zieleni w miejsca wcześniej zdegradowane i rozszczelnianie nawierzchni. W ramach zadania realizowane są m.in. sadzenie, krzewów, pnączy, bylin, traw ozdobnych i roślin cebulowych w parkach, zieleńcach i zieleni przyulicznej oraz obsadzenia kwietników i rabat. Ponadto realizacja zadań związanych z wprowadzeniem zieleni, zarówno w miejsca uszczelnione, jak i w miejsca wcześniej zdegradowane celem, stworzenia enklaw i miejsc wypoczynku w przestrzeni miejskiej. Działania te poprawiają warunki wypoczynku mieszkańców oraz jakość codziennego otoczenia w mieście.

6. Kształtowanie nowych terenów zieleni

6.1. Park przy ul. Idzikowskiego - zadanie obejmuje rekultywację terenu zdegradowanego działalnością gospodarczą i przemysłową poprzez uporządkowanie istniejącej zieleni, wprowadzenie nowej zieleni niskiej i wysokiej, usankcjonowanie przedseptów jako alejek o nawierzchni przepuszczalnej, rozszczelnienie dużych pości nawierzchni betonowych, budowę oświetlenia głównej alei, placów zabaw, psiego wybiegu oraz otwartego zbiornika retencyjnego.

6.2. Żernicki Park Sportu i Rekreacji – Etap II obejmuje rekultywację terenów zdegradowanych działalnością przemysłową, usunięcie terenu z gruzu, pielęgnację drzewostanu, budowę ciągów o nawierzchni szutrowej i drewnianej, jak również pomostów, a także wykonanie punktów widokowych, plaży z boiskiem do siatkówki oraz miejsc wypoczynku.

Przedsięwzięcie łączy tworzenie nowych przestrzeni rekreacji i wypoczynku z odzyskiwaniem terenów zdegradowanych i wzmacnianiem zielonej infrastruktury miasta.

7. Rewaloryzacja terenów zieleni

7.1. Zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej – zadanie obejmuje rewitalizację odcinka od ul. P. Skargi do ul. Oławskiej, w tym wymianę nawierzchni asfaltowych na nawierzchnie przepuszczalne, poprawę warunków siedliskowych drzew, wymianę elementów małej architektury, stworzenie miejsc wypoczynku oraz wzbogacenie terenu nowymi nasadzeniami.

7.2. Odnowa Parku Szczytnickiego – zadanie obejmuje rewitalizację sektora II parku między aleją Dąbską a Pergolą, w tym wymianę nawierzchni asfaltowych na przepuszczalne, odbudowę amfiteatru, wymianę małej architektury i oświetlenia oraz prace pielęgnacyjne i zachowawcze na cennym drzewostanie.

7.3. Rewitalizacja Zieleni, Nabrzeży i Wysp Odrzańskich - zadanie obejmuje realizację programu Rewitalizacja Zieleni, Nabrzeży i Wysp Odrzańskich, w ramach którego przewidziano opracowanie dokumentacji projektowych oraz realizację zadań inwestycyjnych w zakresie zagospodarowania terenów zieleni.

Przedsięwzięcie służy poprawie jakości, dostępności i atrakcyjności ważnych historycznie i przyrodniczo terenów zieleni w mieście.

1. 3. Wysoka jakość i indywidualny charakter przestrzeni, miejsc i obiektów

8. Realizacja konkursu Piękny Wrocław

Przedsięwzięcie obejmuje przygotowanie i przeprowadzenie konkursu na najlepszą realizację architektoniczną, organizowanego wspólnie przez Prezydenta Wrocławia i Towarzystwo Miłośników Wrocławia. Konkurs promuje wysoką jakość architektury i dbałość o charakter przestrzeni miasta.

9. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej w centrum staromiejskim we Wrocławiu poprzez realizację uchwały nr LVI/1465/14 RMW z dnia 10 kwietnia 2014 r. (Park Kulturowy)

Przedsięwzięcie obejmuje kompleksową ochronę przestrzeni publicznej o najwyższych wartościach architektonicznych, historycznych, zabytkowych i kulturowych. Priorytetowe działania dotyczą m.in. usuwania zabrudzeń i graffiti, wyklejanek z witryn lokali użytkowych, reklam, banerów oraz stoisk nielegalnego handlu. Pozwala to zachowywać wysoką jakość i estetykę przestrzeni centrum staromiejskiego.

10. Wsparcie prac konserwatorskich przeprowadzanych w obiektach zabytkowych

Przedsięwzięcie polega na dofinansowaniu, w formie dotacji celowych, remontów obiektów objętych ochroną. W ten sposób miasto wspiera zachowanie wartościowych obiektów i ich roli w tożsamości przestrzennej Wrocławia.

1. 4. Kształtowanie błękitno-zielonej infrastruktury jako spójnego ekosystemu

11. Nadzór nad istniejącymi formami ochrony przyrody – użytkami ekologicznymi i pomnikami przyrody

Przedsięwzięcie obejmuje monitorowanie stanu zachowania elementów przyrody w ramach nadzoru nad formami ochrony przyrody. Działania te służą utrzymaniu ich we właściwym stanie, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa ludzi i mienia.

12. Tworzenie nowych form ochrony przyrody (na podstawie uwarunkowań merytorycznych, formalno-prawnych, finansowych i własnościowych, w tym programu ustanawiania pomników przyrody)

Przedsięwzięcie obejmuje działania na rzecz prawnej ochrony obiektów i obszarów cennych ze względów przyrodniczych, kulturowych, naukowych, krajobrazowych i historycznych. Jest to element wzmocnienia systemu ochrony zasobów przyrodniczych miasta.

13. Kontynuacja prac nad rozwijaniem polityki rzecznej

Przedsięwzięcie obejmuje opiniowanie wniosków dotyczących lokalizacji różnego typu funkcji na gruntach pokrytych wodami oraz zagospodarowania terenów nadrzecznych, współpracę z PGW Wody Polskie w zakresie zagospodarowania nabrzeży w odniesieniu do lokalnych uwarunkowań, współpracę przy organizacji obchodów Dni Odry w 2027 r., działania wspierające rozwój infrastruktury związanej z żeglugą, sportem i rekreacją na wrocławskich rzekach, współpracę przy projektach związanych z renaturyzacją rzek, a także współpracę przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych dokumentów strategicznych. Przedsięwzięcie obejmuje również działania służące promocji Wrocławia jako miasta nadrzecznego i wzmocnieniu tej marki.

1. 5. Adaptacja do zmiany klimatu, rozszczelnienie miasta, ograniczanie miejskiej wyspy ciepła

14. Inwestycje w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury

Zazielenianie i rozbetonowywanie miasta - obejmuje opracowanie dokumentacji projektowych oraz realizację zadań inwestycyjnych w zakresie zazielenienia i rozszczelniania nawierzchni.

15. Edukacja klimatyczna poprzez realizację inwestycji błękitno-zielonych

15.1. Program dotacyjny *Złap deszcz* - celem programu jest pomoc mieszkańcom Wrocławia, wspólnotom i spółdzielniom mieszkaniowym w efektywnym gospodarowaniu wodą opadową na własnych nieruchomościach, ograniczaniu zużycia wody wodociągowej oraz zmniejszaniu ilości wody odprowadzanej przeciążoną miejską siecią kanalizacyjną. Program umożliwia uzyskanie dofinansowania do wykonania przydomowych systemów gromadzenia i wykorzystania wód deszczowych, takich jak ogrody deszczowe, zbiorniki naziemne i podziemne czy studnie chłonne.

15.2. Program *Szare na zielone* – celem programu jest przekształcanie terenów zewnętrznych szkół i przedszkoli w obszary mikro-zieleni przyjazne dla uczniów, poprawiające jakość powietrza, zwiększające odporność na zmiany klimatu, ograniczające hałas i wspierające bioróżnorodność. Działania te pełnią jednocześnie funkcję edukacyjną, dostarczając uczniom, rodzicom i pracownikom wiedzy o roli zieleni w zrównoważonym rozwoju miasta.

15.3. Projekt *Budujemy klimat!* – infrastruktura i edukacja na rzecz adaptacji klimatycznej wrocławskich szkół, realizowany w sześciu placówkach oświatowych we Wrocławiu. Obejmuje on zarówno działania edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży i kadry szkolnej, jak i inwestycje związane z adaptacją otoczenia szkół do zmian klimatu, w tym wprowadzanie elementów zielono-niebieskiej infrastruktury, rozszczelnianie nawierzchni, tworzenie ogrodów deszczowych, łąk kwietnych i rabat bioróżnorodnych, zacienionych stref relaksu oraz rozwiązań umożliwiających ponowne wykorzystanie wody opadowej.

Przedsięwzięcie łączy działania edukacyjne z praktycznym wdrażaniem rozwiązań wzmocniających odporność miasta na zmiany klimatu.

16. Narzędzia analityczne w miejskiej polityce klimatycznej

16.1. Monitoring Planu adaptacji Wrocławia do zmian klimatu - polega na corocznym zbieraniu danych, analizie oraz prezentacji zmian związanych z realizacją strategicznego dokumentu miasta w oparciu o przyjęte wskaźniki monitorowania.

16.2. Projekt LifeCoolCity - celem jest zwiększenie potencjału adaptacyjnego miasta poprzez wdrożenie do zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą innowacyjnych systemów wykorzystujących system informacji przestrzennej (GIS) i teledetekcję. Dzięki realizacji projektu powstanie system informatyczny wspierający przebudowę błękitno-zielonej infrastruktury, w tym redukcję powierzchni szczególnie narażonych na zmiany klimatu i ochronę zieleni spontanicznej, a także platforma informacyjno-edukacyjna zapewniająca dostęp do opracowanych rozwiązań i wiedzy na temat wykorzystania teledetekcji w adaptacji miast do zmian klimatu.

Przedsięwzięcie wzmacnia zaplecze analityczne miasta dla planowania i oceny skuteczności działań adaptacyjnych.

1. 6. Rozwój zrównoważonej mobilności i zintegrowanego systemu komunikacyjnego

17. Program pieszo-rowerowy

17.1. Trasy pieszo-rowerowe – w ramach zadania budowane będą nowe trasy rowerowe, połączenia piesze, chodniki oraz infrastruktura towarzysząca. Nowe połączenia kształtowane są zarówno w istniejącym układzie drogowym, jak i jako powiązania alternatywne, pozwalające rozwijać ruch pieszy i rowerowy z dala od intensywnego ruchu samochodowego, niekiedy z wykorzystaniem nowych obiektów inżynierskich, w szczególności kładek pieszo-rowerowych. W 2027 r. planowana jest m. in. realizacja trasy rowerowej z Gądowa do centrum miasta, obejmującej fragmenty ul. Zachodniej i Cieszyńskiego, budowa kładki przez Fosę Miejską na wysokości ul. gen. Wł. Sikorskiego oraz realizacja kolejnych etapów Promenady Krzyckiej.

17.2. Realizacja kompleksowych remontów oraz przebudów istniejącej infrastruktury dla pieszych i rowerzystów – w ramach zadania infrastruktura dostosowywana jest do potrzeb użytkowników oraz obecnych standardów projektowania, w szczególności w zakresie dostępności i bezpieczeństwa. Obejmuje ono m.in. modernizację istniejących oraz wyznaczenie nowych przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych, a także rozwój systemu parkingów rowerowych. W 2027 r. planowane jest przeprowadzenie remontów chodników na osiedlach śródmiejskich oraz wymiana nawierzchni, z ewentualnym poszerzeniem tras rowerowych zgłaszanych przez użytkowników.

Przedsięwzięcie służy zapewnieniu ciągłości i spójności powiązań pieszych i rowerowych w mieście.

18. Nowoczesna i bezpieczna infrastruktura drogowa

18.1. Program poprawy stanu technicznego obiektów inżynierskich – w ramach zadania realizowane będą m.in. remont Mostu Grunwaldzkiego, remont kapitalny konstrukcji estakad drogowych Jana III Sobieskiego, remont Mostu Piaskowego, remont wiaduktów drogowych w ciągu ul. Gazowej wraz z przebudową skrzyżowania ul. Karwińskiej, I. Mościckiego i Gazowej oraz przebudowa Mostu Trzebnickiego.

18.2. Program inicjatyw lokalnych – w ramach programu realizowane są zadania z partycypacją finansową mieszkańców, związane z opracowaniem dokumentacji projektowej oraz budową bądź przebudową dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą i oświetleniem. W 2027 r. realizowane będą m.in. prace przy ul. Cegielskiego i Lubawskiej.

18.3. Poprawa stanu technicznego nawierzchni ulic – w ramach zadania realizowana będzie m.in. przebudowa ronda przy ul. Powstańców Śląskich, przebudowa ul. Gajowickiej na odcinku od al. gen. J. Hallera do ul. Zaporoskiej oraz przebudowa ul. Dolnobrzeskiej na odcinku od ul. Błońskiej do ul. Polkowickiej.

Przedsięwzięcie służy poprawie bezpieczeństwa oraz sprawności funkcjonowania infrastruktury drogowej miasta.

19. Zrównoważony rozwój publicznego transportu zbiorowego

19.1. Zintegrowany System Transportu Szynowego – etap IV - zadanie obejmuje m.in. budowę trasy tramwajowej na Swojczyce do nowej pętli przy ul. Chałupniczej wraz z parkingiem Parkuj i Jedź oraz przebudowę skrzyżowania ul. Dubois i Drobnera w zakresie poprawy dostępności przystanków komunikacji zbiorowej oraz powiązań dla pieszych i rowerzystów.

19.2. Rozwój nisko- i zeroemisyjnego transportu publicznego we Wrocławiu – zadanie obejmuje zakup przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Sp. z o.o. nowego taboru przyjaznego dla środowiska oraz osób o ograniczonej sprawności, w tym niezbędnego do uruchamiania nowych tras tramwajowych i autobusowych, a także zamawianie usług przewozowych realizowanych taborem nisko- i zeroemisyjnym.

19.3. Realizacja Wrocławskiego Programu Tramwajowo-Autobusowego na lata 2024-2032 – w ramach programu będą kontynuowane prace projektowe tras tramwajowych: wzdłuż ul. Działkowej i Borowskiej przy Szpitalu Uniwersyteckim wraz z pętlą, na Klecinę, Jagodno oraz Księżę Wielkie wraz z przebudową trasy wzdłuż ul. Opolskiej, budowę torowiska tramwajowego wzdłuż al. Architektów oraz przywrócenie komunikacji tramwajowej na wschodnim odcinku ul. T. Kościuszki.

19.4. Realizacja Programu poprawy infrastruktury szynowej – TORYWOLUCJA – zadanie obejmuje poprawę istniejącej sieci tramwajowej, modernizację rozjazdów, wymianę trakcji oraz poprawę stanu torowisk m.in. w ul. A. Mickiewicza, Wł. Łokietka i Legnickiej.

19.5. Rozbudowa systemu Parkuj i Jedź we Wrocławiu – Etap III – zadanie obejmuje rozbudowę systemu węzłów przesiadkowych i parkingów typu Park&Ride, umożliwiających wygodne przesiadki z transportu indywidualnego na transport zbiorowy: kolejowy, tramwajowy i autobusowy. W ramach zadania zaplanowano budowę węzłów przesiadkowych zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie przystanków kolejowych i komunikacji zbiorowej (m. in. Zakrzów, Wrocław Wojnów Wschodni, Żmigrodzka/Wołowska).

Powyższe działania służą wzmocnieniu transportu zbiorowego jako wygodnej i bardziej zrównoważonej formy przemieszczania się po mieście.

20. Mikrohub Wrocław

Przedsięwzięcie realizuje wizję zeroemisyjnych dostaw w historycznym centrum Wrocławia. Miasto Wrocław, wspólnie z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu, firmami kurierskimi, dystrybutorem żywności oraz przy udziale administratora parkingu pod Narodowym Forum Muzyki, rozwija pierwszy w Polsce współdzielony mikrohub przeładunkowy w centrum miasta.

Przedsięwzięcie służy dostosowaniu systemu dostaw do aktualnych uwarunkowań i potrzeb funkcjonowania śródmieścia.

21. Edukacja dla mobilności aktywnej

Przedsięwzięcie obejmuje działania i akcje edukacyjne zachęcające do poruszania się pieszo lub rowerem, skierowane do dzieci i dorosłych. Obejmuje m.in. wydarzenia takie jak W kółko kręcę, Rowerowy Maj, konkurs Aktywnie Zmobilizowani oraz Europejski Tydzień Mobilności.

Dzięki temu wspierane są codzienne nawyki sprzyjające aktywnej i zrównoważonej mobilności.

1. 7. Rozwój wspólnej polityki przestrzennej Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego

22. Monitoring Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia

Przedsięwzięcie obejmuje coroczny monitoring wskaźników Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia.

Pozwala to śledzić postępy we wdrażaniu wspólnych działań mobilnościowych w skali wykraczającej poza granice administracyjne miasta.

23. Kolej na Wrocław – program rozwoju i poprawy funkcjonowania komunikacji kolejowej na terenie Wrocławia i Aglomeracji Wrocławskiej

Przedsięwzięcie obejmuje działania na rzecz zwiększenia kolejowych potoków pasażerskich w mieście i aglomeracji oraz ograniczania utrudnień generowanych przez kolej w funkcjonowaniu układu drogowego. W 2027 r. obejmie m.in. działania infrastrukturalne w ramach programu KOLEJ+ (*Budowa bazowej infrastruktury do uruchomienia Wrocławskiej Kolei Metropolitalnej, Poprawa jakości połączeń z Legnicy do Wrocławia na odcinku Środa Śląska – Wrocław Dworzec Świebodzki*), prace projektowe dotyczące: nowych rozwiązań bezkolizyjnych (podniesienia toru kolejowego linii 285 przy wiadukcie przy ul. Bardzka/Buforowa, likwidacja przejazdu kolejowego na skrzyżowaniu linii kolejowej nr 143 z Aleją Poprzączną we Wrocławiu poprzez budowę skrzyżowania dwupoziomowego), nowego przystanku PKP Wrocław Maślice oraz połączenia lotniska z linią kolejową nr 275.

Jest to ważny element wzmocnienia powiązań metropolitalnych Wrocławia.

24. Współpraca w ramach Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego (WrOM)

Przedsięwzięcie obejmuje współpracę na rzecz koordynacji strategicznych kierunków rozwoju we Wrocławskim Obszarze Metropolitalnym, organizację spotkań z jednostkami samorządu terytorialnego oraz działania wspierające tworzenie ram prawnych Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego.

W ten sposób wzmocniane są wspólne procesy społeczno-gospodarcze i przestrzenne w skali metropolitalnej.

25. Współpraca międzygminna w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego

Przedsięwzięcie obejmuje realizację działań związanych z funkcjonowaniem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego, w tym współpracę jednostek samorządu terytorialnego przy programowaniu, koordynacji, monitorowaniu i wdrażaniu przedsięwzięć ponadlokalnych. W ramach zadania prowadzona będzie obsługa organów współpracy WrOF, rozwój partnerstw międzygminnych oraz monitoring realizacji Strategii ZIT WrOF i Strategii Rozwoju Ponadlokalnego WrOF 2050.

CEL 2. MOCNA KRAJOWA I MIĘDZYNARODOWA POZYCJA WROCŁAWIA

Realizacja celu Mocna krajowa i międzynarodowa pozycja Wrocławia będzie w 2027 r. koncentrować się na wzmacnianiu znaczenia miasta jako sprawnego ośrodka usługowego, silnego centrum gospodarczego oraz miejsca przyjaznego inwestycjom, przedsiębiorczości i nowoczesnemu rynkowi pracy. Istotne znaczenie będą miały przedsięwzięcia związane z usprawnianiem procesów administracyjnych, rozwojem e-usług i narzędzi cyfrowych m.in. rozwojem e-Deklaracji, wykorzystaniem programu detekcji satelitarnej oraz dalszą optymalizacją procesów w UMW. Działania te mają wzmacniać funkcje miasta jako ważnego ośrodka usługowego dla mieszkańców Wrocławia i regionu.

Równolegle realizowane będą przedsięwzięcia służące wzmacnianiu gospodarczej pozycji Wrocławia poprzez promocję inwestycyjną pod marką Invest in Wrocław, realizację założeń dokumentu Przedsiębiorczy Wrocław 2030, rozwój współpracy międzynarodowej przedsiębiorców oraz wspieranie lokalnej przedsiębiorczości i rynku pracy, w tym ekosystemu startupowego pod marką Startup Wrocław i inicjatyw takich jak Akademia Wrocławskiego Przedsiębiorcy. Ważnym elementem realizacji celu będą również działania wzmacniające markę Wrocławia jako atrakcyjnego miejsca do odwiedzania, inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej, w tym krajowe i międzynarodowe kampanie wizerunkowe oraz przedsięwzięcia związane z udostępnianiem i promocją zabytkowej infrastruktury transportu zbiorowego, takie jak Wrocławskie Linie Turystyczne WRO-TA. W ten sposób Wrocław będzie wzmacniał swoją pozycję konkurencyjną, gospodarczą i wizerunkową w skali krajowej i międzynarodowej.

2.1. Wzmacnianie pozycji Wrocławia jako ważnego ośrodka

26. Optymalizacja procesów w UMW

Przedsięwzięcie obejmuje analizę, mapowanie i optymalizację procesów w wybranych obszarach merytorycznych Urzędu Miejskiego Wrocławia, zarówno w obszarze obsługi mieszkańców, jak i procesów wewnętrznych. Obejmuje ono również koordynację modelowania i mapowania procesów w Systemie Zarządzania Procesami oraz projektowanie, we współpracy z komórkami merytorycznymi, ścieżki transformacji wybranych usług do e-usług wraz z rekomendacją rozwiązań informatycznych. W ten sposób miasto zwiększa sprawność działania administracji i rozwija nowoczesne usługi publiczne.

27. Poprawa systemu poboru podatków i opłat

27.1. Rozwój programu detekcji satelitarnej

Przedsięwzięcie obejmuje rozwój i wykorzystanie systemu detekcji satelitarnej służącego identyfikacji nowych budynków i budowli, które nie zostały zgłoszone do opodatkowania podatkiem od nieruchomości. Obejmuje ono również analizy i testy wykorzystania systemu detekcji oraz technologii dronowej do identyfikacji innych zjawisk pozostających w obszarze działania departamentu.

27.2. e-Deklaracje

Przedsięwzięcie obejmuje rozwój elektronicznego systemu składania deklaracji i korekt dotyczących podatków i opłat przypadających Gminie Wrocław. Obejmuje ono utrzymanie i doskonalenie rozwiązań informatycznych umożliwiających podatnikom wygodne składanie dokumentów drogą elektroniczną, w tym z wykorzystaniem kalkulatorów wspierających obliczenie wysokości podatku.

27.3. Robotyzacja

Przedsięwzięcie obejmuje automatyzację najbardziej czasochłonnnych i powtarzalnych procesów związanych z poborem podatków i opłat. Działania te służą usprawnieniu wymiany danych pomiędzy systemami informatycznymi, poprawie jakości obsługi oraz rozwojowi nowych lub rozszerzonych usług dla podatników.

Działania te służą zwiększeniu skuteczności poboru podatków i opłat, usprawnieniu obsługi podatników oraz rozwojowi nowoczesnych narzędzi cyfrowych w administracji.

2.2. Wzmacnianie gospodarczej pozycji Wrocławia

28. Promocja gospodarcza Wrocławia i Aglomeracji Wrocławskiej

Przedsięwzięcie obejmuje promocję inwestycyjną Wrocławia i gmin Aglomeracji Wrocławskiej w celu pozyskiwania nowych firm usługowych i produkcyjnych oraz tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy dla mieszkańców. Obejmuje ono działania promocyjne prowadzone pod marką Invest in Wrocław, udział w zagranicznych targach i misjach gospodarczych, organizację konferencji i targów promujących największe marki Wrocławia, a także kompleksową obsługę inwestorów i opiekę poinwestycyjną. W ten sposób miasto wzmacnia swoją atrakcyjność inwestycyjną i rozwija współpracę gospodarczą w skali krajowej i międzynarodowej.

29. Budowa pozycji gospodarczej Wrocławia

Przedsięwzięcie obejmuje realizację działań wskazanych w Strategii Przedsiębiorczości Wrocław 2030, służących wzmacnianiu lokalnej przedsiębiorczości i budowaniu pozycji gospodarczej miasta. Obejmuje ono m.in. organizację cyklicznych spotkań z przedsiębiorcami, konferencji i warsztatów promujących lokalną przedsiębiorczość oraz prowadzenie portalu informacyjnego poświęconego wrocławskiej przedsiębiorczości. Przyczynia się to do lokalnego biznesu i wzmacniania warunków sprzyjających aktywności gospodarczej.

30. Wzmocnienie współpracy i promocji międzynarodowej przedsiębiorców

Przedsięwzięcie obejmuje inicjatywy służące wymianie wiedzy, nawiązywaniu kontaktów biznesowych i partnerstw, realizacji wspólnych projektów, w tym m.in. w ramach członkostwa Wrocławia w międzynarodowych sieciach oraz poprzez organizację międzynarodowych konferencji i misji gospodarczych. Działania te podnoszą konkurencyjność lokalnych firm, ułatwiając im dostęp do zagranicznych rynków oraz zewnętrznych programów finansowania. Wspierają również transfer innowacji i dobrych praktyk, budując silną pozycję wrocławskiego biznesu na arenie międzynarodowej. W efekcie stymulują one wzrost innowacyjności, internacjonalizację oraz potencjał rozwojowy wrocławskich przedsiębiorstw.

31. Rozwój lokalnych ryneków jako przestrzeni wielofunkcyjnych

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące stymulowaniu rozwoju targowisk jako przestrzeni wielofunkcyjnych, łączących funkcje handlowe i społeczne. Obejmuje ono również udostępnienie miejsc dla rolników i lokalnych producentów żywności. W ten sposób miasto wspiera lokalną aktywność gospodarczą oraz rozwija ryneczki jako miejsca codziennych kontaktów mieszkańców i lokalnej wymiany.

32. Promowanie przedsiębiorczości, lokalnego produktu w oparciu o walory regionalne i turystyczne

Przedsięwzięcie obejmuje organizację wydarzeń o charakterze gospodarczym, takich jak jarmarki, kiermasze i festiwale, uzupełnianych o walory edukacyjne i kulturalne. Obejmuje ono również wspieranie inicjatyw wzmacniających i promujących lokalny biznes, ze szczególnym uwzględnieniem rzemiosła, branży kreatywnej oraz branży żywnościowej, w tym gastronomii, rolnictwa i przetwórstwa. Działania te wspierają promocję lokalnych produktów i usług oraz wzmacniają gospodarczy wizerunek Wrocławia wykorzystując jego walory regionalne i turystyczne.

2.3. Wzmacnianie lokalnego rynku pracy

33. Wspieranie i animowanie wrocławskiego ekosystemu startupowego

Przedsięwzięcie obejmuje działania integrujące wrocławskie środowisko technologiczne i startupowe, z uwzględnieniem podmiotów ekonomii społecznej, służące aktywizowaniu i rozwijaniu wspólnych inicjatyw w skali lokalnej i międzynarodowej. Obejmuje ono działania realizowane pod marką Startup Wrocław, w tym organizację wydarzeń, warsztatów i paneli dyskusyjnych, przygotowywanie raportów, gromadzenie danych oraz promowanie sukcesów wrocławskich mikro-, małych i średnich przedsiębiorców. W ten sposób wspierany jest rozwój ekosystemu startupowego i wzmacniany nowoczesny segment lokalnego rynku pracy.

34. Kompleksowa pomoc dla pracodawców aglomeracji wrocławskiej w zakresie zatrudniania cudzoziemców

Przedsięwzięcie obejmuje wsparcie dla firm działających na terenie Wrocławia i aglomeracji wrocławskiej, a także dla inwestorów rozpoczynających działalność, w zakresie zatrudniania cudzoziemców. Obejmuje ono pomoc proceduralną przy przygotowywaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania zezwoleń na pracę, zezwoleń na pobyt czasowy i pracę oraz zezwoleń na pobyt stały. Działania te wspierają pracodawców w reagowaniu na potrzeby kadrowe i wzmacniają otwartość lokalnego rynku pracy.

35. Realizacja Programu Edukacja przedsiębiorczości

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące promowaniu i rozwijaniu postaw przedsiębiorczych oraz wspieraniu zdobywania kompetencji pożądanых na rynku pracy. Obejmuje ono inicjowanie projektów edukacyjnych, organizację spotkań z wrocławskimi przedsiębiorcami i praktykami biznesu oraz realizację inicjatyw takich jak Akademia Wrocławskiego Przedsiębiorcy. Przyczynia się to do wzmacniania kompetencji mieszkańców i lepszego przygotowania do funkcjonowania na współczesnym rynku pracy.

2.5. Wzmacnianie marki Wrocławia jako atrakcyjnego celu turystycznego

36. Rozwój krajowych i międzynarodowych kampanii wizerunkowych Wrocławia

Przedsięwzięcie obejmuje realizację kampanii promujących Wrocław w kraju i za granicą, ukierunkowanych na wzmacnianie jego marki jako atrakcyjnego celu turystycznego. Obejmuje ono promocję turystyki oraz powiązanych z nią inwestycji z wykorzystaniem unikalnych wyróżników miasta. W ten sposób miasto zwiększa rozpoznawalność Wrocławia i wzmacnia jego pozycję na rynku turystycznym.

37. Zabytkowa infrastruktura transportu zbiorowego Wrocławia

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące pozyskaniu, zachowaniu, udostępnianiu i promocji zabytkowej infrastruktury transportu zbiorowego Wrocławia. Obejmuje ono organizację sezonowych przejazdów zabytkowymi pojazdami w ramach Wrocławskich Linii Turystycznych WRO-TA, organizację wydarzeń popularyzujących dziedzictwo komunikacyjne miasta, takich jak "Dzień Otwarty Zajezdni Popowice" wraz z paradą zabytkowych pojazdów po Wrocławiu a także "Noc z Tramwajami". Każdego roku prowadzone są prace konserwatorskie, renowacyjne i modernizacyjne przy zabytkowych pojazdach oraz obiektach dawnej Zajezdni Popowice. Działania te wzmacniają atrakcyjność oferty turystycznej i promują dziedzictwo transportowe jako jeden z wyróżników Wrocławia.

CEL 3. BEZPIECZNE, ODPORNE NA KRYZYSY I NEUTRALNE KLIMATYCZNIE MIASTO

Realizacja celu Bezpieczne, odporne na kryzysy i neutralne klimatycznie miasto będzie w 2027 r. koncentrować się na działaniach wzmacniających transformację energetyczną, bezpieczeństwo ekologiczne, odporność miasta na zagrożenia oraz rozwój lokalnej autonomii zasobowej. Istotne znaczenie będą miały przedsięwzięcia związane z koordynacją i monitorowaniem transformacji klimatycznej i energetycznej, w tym udziałem Wrocławia w programie Misja 100 neutralnych klimatycznie i inteligentnych miast do 2030 r., monitoringiem wdrażania SECAP oraz realizacją obowiązków wynikających z ustawy o efektywności energetycznej. Równolegle prowadzone będą programy ograniczające emisje i wspierające odnawialne źródła energii, w tym KAWKAPlus, termoKAWKA, dotacje do OZE oraz inwestycje w instalacje OZE na obiektach miejskich.

Ważnym elementem realizacji celu będą również działania służące wdrażaniu przyjaznych klimatowi technologii i rozwiązań, w tym projekt Shift2Zero, a także przedsięwzięcia wzmacniające bezpieczeństwo publiczne, ekologiczne i sanitarne, takie jak rozbudowa monitoringu wizyjnego miasta, kampania Wrocław nie marnuje, program udostępniania kompostowników, usuwanie azbestu czy ograniczanie uciążliwości i zagrożeń związanych z bytowaniem zwierząt w mieście. Uzpełnieniem tych działań będą przedsięwzięcia rozwijające lokalną autonomię żywnościową, w tym Miejska Farma Wrocław, Wrocławskie Forum Żywnościowe oraz prace nad Polityką Żywnościową Miasta, a także działania wzmacniające bezpieczeństwo i odporność na kryzysy, w tym rozbudowa systemów ostrzegania czy rozwój społecznie odpowiedzialnej cyfryzacji. W ten sposób Wrocław będzie wzmacniał swoje bezpieczeństwo, odporność i zdolność do długofalowego funkcjonowania w warunkach zmian klimatycznych, presji środowiskowej i sytuacji kryzysowych.

3.1. Transformacja energetyczna – ku energetycznej autonomii Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego

38. Koordynacja i monitorowanie transformacji energetycznej i klimatycznej

38.1. Uczestnictwo w programie Misja 100 neutralnych klimatycznie i inteligentnych miast do 2030r.

Przedsięwzięcie obejmuje udział Wrocławia w programie wspierającym europejskie miasta w transformacji systemowej w kierunku neutralności klimatycznej do 2030 r. W jego ramach realizowane są działania służące ograniczeniu emisji, poprawie efektywności energetycznej, rozwojowi terenów zieleni, zwiększaniu lesistości, wspieraniu innowacyjnych technologii oraz budowaniu świadomej i odpowiedzialnej społeczności miejskiej.

38.2. Monitoring działań w zakresie efektywności energetycznej

Przedsięwzięcie obejmuje realizację obowiązku wynikającego z ustawy o efektywności energetycznej poprzez monitorowanie i dokumentowanie działań wpływających na zwiększanie efektywności energetycznej w jednostkach związanych z Miastem. Obejmuje ono cykliczne zbieranie danych, opracowywanie zestawień i opisów działań oraz ich publikację w Biuletynie Informacji Publicznej.

38.3. Monitoring wdrażania SECAP

Przedsięwzięcie obejmuje monitoring działań realizowanych w ramach Planu działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu SECAP oraz coroczną inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych, w określonych schematach czasowych dokonuje się również oceny postępu działań zmniejszających wpływ na środowisko, analizę ryzyka klimatycznego i podatności na zmiany oraz aktualizację przedsięwzięć objętych planem.

Działania te służą wzmacnianiu koordynacji transformacji energetycznej i klimatycznej oraz rozwojowi zaplecza analitycznego i informacyjnego niezbędnego do monitorowania jej postępów.

39. Programy wdrożeniowe ograniczające emisje i wspierające OZE

39.1. Miejski program wymiany źródeł ogrzewania – program dotacyjny KAWKAPlus i termoKAWKA

Przedsięwzięcie obejmuje udzielanie dotacji na likwidację źródeł ciepła opalanych paliwem stałym i ich zastępowanie bardziej ekologicznymi rozwiązaniami grzewczymi, w tym podłączeniem do sieci

ciepłowniczej, ogrzewaniem elektrycznym, pompami ciepła oraz innymi urządzeniami wykorzystującymi odnawialne źródła energii. Obejmuje ono również wsparcie wymiany starych drewnianych okien jako element działań termomodernizacyjnych.

39.2. Miejski program wymiany źródeł ogrzewania

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące ograniczeniu emisji i poprawie efektywności energetycznej budynków gminnych poprzez wymianę urządzeń grzewczych na paliwa stałe na bardziej ekologiczne systemy ogrzewania. Obejmuje ono także działania termomodernizacyjne, w tym przyłączenie budynków do sieci ciepłowniczej, ich ocieplenie oraz wymianę okien i drzwi zewnętrznych.

39.3. Dotacje do odnawialnych źródeł energii

Przedsięwzięcie obejmuje udzielanie dotacji na instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii oraz na systemy magazynowania energii. Obejmuje ono dofinansowanie mikroinstalacji fotowoltaicznych, wiatrowych i hybrydowych, magazynów energii oraz kolektorów słonecznych do podgrzewania wody użytkowej i jest skierowane do właścicieli nieruchomości i wspólnot mieszkaniowych wykorzystujących do ogrzewania system niskoemisyjny.

39. 4. Wdrażanie OZE na terenie obiektów miejskich

Przedsięwzięcie obejmuje wdrażanie instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) w obiektach będących własnością miasta. Obejmuje ono przygotowanie i realizację inwestycji dostosowanych do warunków technicznych poszczególnych obiektów, w tym przedsięwzięć łączących panele fotowoltaiczne, pompy ciepła i magazyny energii.

Działania te służą ograniczeniu emisji, poprawie efektywności energetycznej budynków, rozwojowi odnawialnych źródeł energii oraz wzmocnieniu odporności energetycznej miasta.

3.2. Wdrażanie przyjaznych klimatowi nowych technologii i rozwiązań

40. Wspieranie rozwoju elektromobilności we Wrocławiu

Przedsięwzięcie obejmuje realizację projektu Shift2Zero, dofinansowanego z programu Horyzont Europa, którego celem jest opracowanie rozwiązań dla miejskiej logistyki oraz dostaw ostatniej mili. W jego ramach planowane jest pilotażowe wdrożenie innowacyjnych lekkich pojazdów użytkowych z napędem elektrycznym (eLCV) oraz testowanie ich w rzeczywistych warunkach miejskich. Miasto Wrocław uczestniczy w projekcie poprzez ocenę zgodności rozwiązań z politykami miejskimi oraz wsparcie ich pilotażowego wdrożenia. W ten sposób miasto wspiera rozwój przyjaznych klimatowi technologii transportowych oraz poszukuje rozwiązań ograniczających emisje w logistyce miejskiej.

3.3. Wzmacnianie poziomu bezpieczeństwa publicznego

41. Rozbudowa monitoringu wizyjnego miasta

Przedsięwzięcie obejmuje rozbudowę systemu monitoringu wizyjnego miasta, służącego poprawie bezpieczeństwa mieszkańców oraz przeciwdziałaniu wykroczeniom przeciwko porządkowi publicznemu, w tym niszczeniu mienia, aktom wandalizmu i chuligaństwa, zakłócaniu porządku oraz spożywaniu alkoholu w miejscach niedozwolonych. Działania te będą realizowane sukcesywnie w kolejnych rejonach i na osiedlach Wrocławia. Służy to wzmocnieniu poziomu bezpieczeństwa publicznego i wspiera ochronę porządku w przestrzeni miejskiej.

3.4. Podwyższenie poziomu bezpieczeństwa ekologicznego

42. Edukacja i wdrażanie idei gospodarki cyrkularnej

42.1. Kampania Wrocław nie marnuje

Przedsięwzięcie obejmuje realizację miejskiej kampanii promującej styl życia less waste oraz zasady gospodarki o obiegu zamkniętym. Obejmuje ono działania edukacyjne i informacyjne skierowane do

mieszkańców, w tym programy takie jak Wrocławska Akademia Małego Ekologa i Wrocławska Akademia Klimatu, wydarzenia plenerowe, warsztaty, kampanie medialne oraz inicjatywy popularyzujące zrównoważone gospodarowanie zasobami.

42.2. Program udostępniania kompostowników

Przedsięwzięcie obejmuje udostępnianie kompostowników mieszkańcom posiadającym przydomowe ogródki oraz placówkom oświatowym. Działanie to służy edukacji w zakresie prawidłowego kompostowania odpadów oraz promocji kompostowania na własne potrzeby.

Działania te wzmacniają świadomość ekologiczną mieszkańców, wspierają ograniczanie marnowania zasobów i rozwijają praktyki sprzyjające gospodarce cyrkularnej.

43. Dotacje do kosztów podłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej

Przedsięwzięcie obejmuje dofinansowanie inwestycji polegających na podłączaniu nieruchomości mieszkalnych do miejskiej sieci kanalizacyjnej wraz z jednoczesną likwidacją zbiorników bezodpływowych. Program skierowany jest do osób fizycznych oraz wspólnot mieszkaniowych. Służy to poprawie warunków sanitarnych i ograniczaniu ryzyk środowiskowych związanych z gospodarką ściekową.

44. Kontynuacja Programu usuwania z terenu Wrocławia azbestu i wyrobów zawierających azbest

Przedsięwzięcie obejmuje usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Wrocławia, w tym ich demontaż, transport i przekazanie do unieszkodliwienia. Działania te służą ograniczaniu negatywnych skutków zdrowotnych związanych z obecnością azbestu oraz zmniejszaniu jego szkodliwego oddziaływania na środowisko. W ten sposób miasto wzmacnia bezpieczeństwo ekologiczne i zdrowotne mieszkańców.

45. Ograniczanie uciążliwości i zagrożeń związanych z bytowaniem zwierząt w mieście

45.1. Realizacja programu kontroli liczebności komarów

Przedsięwzięcie obejmuje kontrolowane ograniczanie liczebności populacji komarów na obszarze Wrocławia z wykorzystaniem zintegrowanych metod.

45.2. Realizacja programu ograniczenia uciążliwości związanych z bytowaniem dzikich zwierząt na terenie Wrocławia

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące ograniczaniu i zapobieganiu uciążliwościom związanym z bytowaniem dzikich zwierząt w mieście. Obejmuje ono odłowy dzikich zwierząt, prowadzenie całodobowego pogotowia ds. dzikich zwierząt oraz zapewnienie ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt pochodzących z terenu Wrocławia.

45.3. Ograniczanie populacji szczurów na terenie Wrocławia

Przedsięwzięcie obejmuje systematyczne ograniczanie populacji szczurów w mieście z zachowaniem bezpieczeństwa dla ludzi, zwierząt domowych oraz innych organizmów żywych. Obejmuje ono prowadzenie zabiegów deratyzacyjnych, działania ograniczające dostęp gryzoni do pożywienia poprzez zmianę sposobu gromadzenia odpadów, a także edukację społeczną i działania informacyjne dotyczące właściwego postępowania z odpadami.

Działania te służą ograniczaniu uciążliwości środowiskowych i zagrożeń sanitarnych oraz wzmacnianiu bezpieczeństwa ekologicznego w przestrzeni miejskiej.

3.6. Dążenie do lokalnej autonomii żywnościowej

46. Polityka żywnościowa miasta

46.1. Miejska Farma Wrocław

Przedsięwzięcie obejmuje rozwój Miejskiej Farmy Wrocław jako projektu łączącego miejską uprawę warzyw z działaniami społecznymi i edukacyjnymi. Produkcja prowadzona jest na potrzeby miejskich jednostek opiekuńczych i wychowawczych, z poszanowaniem środowiska naturalnego. Przedsięwzięcie obejmuje również program aktywizacji społeczno-zawodowej dla osób zagrożonych wykluczeniem oraz działania edukacyjne.

46.2. Opracowywanie dokumentu pod nazwą Polityka Żywnościowa Miasta

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące poznaniu i opisaniu systemu żywnościowego Wrocławia w celu opracowania miejskiej polityki żywnościowej. Dokument ten ma wspierać optymalizację zarządzania obiegiem żywności w obszarach pozostających w zasięgu oddziaływania miasta oraz zwiększanie bezpieczeństwa i suwerenności żywnościowej mieszkańców.

46.3. Wrocławskie Forum Żywnościowe

Przedsięwzięcie obejmuje organizację cyklicznego wydarzenia stanowiącego platformę współpracy, wymiany wiedzy i promocji dobrych praktyk w zakresie przekształcania systemów żywnościowych w stronę większego zrównowżenia.

Działania te wzmacniają lokalny system żywnościowy, wspierają rozwój partnerstw wokół bezpieczeństwa żywnościowego oraz budują podstawy bardziej świadomego i zrównoważonego zarządzania obiegiem żywności.

3.7. Wzmacnianie bezpieczeństwa i odporności na kryzysy, w tym wojny

47. Podejmowanie działań związanych z poprawą bezpieczeństwa mieszkańców na wypadek zagrożenia

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące poprawie bezpieczeństwa mieszkańców oraz przygotowaniu miasta na wypadek wystąpienia zagrożeń. Obejmuje ono rozbudowę infrastruktury wpływającej na bezpieczeństwo, w tym monitoringu prewencyjnego, modernizację i rozbudowę systemu ostrzegania i alarmowania, a także wsparcie służb, inspekcji, straży i instytucji działających na rzecz bezpieczeństwa. Obejmuje ono również działania edukacyjne i profilaktyczne realizowane w ramach Programu Poprawy Bezpieczeństwa oraz innych działań prewencyjnych na terenie Wrocławia. Działania te wzmacniają zdolność reagowania na zagrożenia i służą usprawnieniu systemu bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych.

48. Realizacja zadań związanych z cyfryzacją odpowiedzialną społecznie

Przedsięwzięcie obejmuje prowadzenie szkoleń, warsztatów, dyskusji i konferencji dotyczących cyberbezpieczeństwa, przeciwdziałania cyberprzemocy, hejtowi, cyberuzależnieniom i dezinformacji, skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych. Działania te służą nie tylko podnoszeniu kompetencji cyfrowych, ale również wzmacnianiu umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami obecnymi w środowisku cyfrowym. Przedsięwzięcie realizowane jest we współpracy z partnerami, m.in. MOPS Wrocław, Coventry University, Dolnośląskim Centrum Filmowym, Politechniką Wrocławską czy Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej we Wrocławiu. Służy to wzmacnianiu odporności społecznej na nowe zagrożenia informacyjne i technologiczne.

49. Budowanie Odporności Społecznej

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące wzmacnianiu współpracy międzysektorowej na potrzeby szybkiego i skoordynowanego reagowania w sytuacjach kryzysowych. Obejmuje ono identyfikowanie zasobów i kompetencji organizacji pozarządowych, wypracowywanie zasad i form współpracy,

promowanie wolontariatu i odpowiedzialności społecznej oraz tworzenie nowych rozwiązań wspierających możliwości organizacyjne w sytuacjach zagrożenia. Działania te przyczyniają się do wzmocnienia społecznych podstaw odporności kryzysowej i rozwijają zdolność wspólnego reagowania na sytuacje nadzwyczajne

CEL 4: WROCŁAW MIASTEM ZDROWYCH MIESZKAŃCÓW, WZAJEMNEJ POMOCY I ZAUFANIA

Realizacja celu Wrocław miastem zdrowych mieszkańców, wzajemnej pomocy i zaufania będzie w 2027 r. koncentrować się na działaniach wzmacniających dobrostan fizyczny i psychiczny mieszkanki i mieszkańców oraz rozwijających system wsparcia na różnych etapach życia. Istotne znaczenie będą miały przedsięwzięcia z zakresu profilaktyki zdrowotnej, promocji zdrowego stylu życia, ochrony zdrowia psychicznego, aktywności fizycznej i polityki senioralnej, a także działania poprawiające jakość życia osób ze szczególnymi potrzebami, osób z niepełnosprawnościami, osób niesamodzielnych i osób w kryzysie bezdomności. Równolegle realizowane będą zadania wspierające rodziny, rodzicielstwo i pieczę zastępczą. Obejmie to zarówno programy zdrowotne i edukacyjne, takie jak Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy, Program Razem czy działania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, jak również rozwój usług wspierających niezależne życie, mieszkalnictwa wspomaganego, dostępności oraz interwencyjnych form pomocy.

Ważnym elementem realizacji celu będą również przedsięwzięcia służące wzmacnianiu równego traktowania, dialogu międzykulturowego, integracji migrantów i migrantek oraz budowaniu wspólnoty opartej na solidarności, zaangażowaniu obywatelskim i wzajemnym szacunku. Obejmie to zarówno działania społeczne i edukacyjne, takie jak Europejski Miesiąc Różnorodności, Wrocławski Miesiąc Dymy i Różnorodności, kampania Wrocław na językach świata czy wdrażanie wrocławskiej polityki międzykulturowej, jak i rozwój narzędzi partycypacji, wsparcia lokalnych wspólnot i komunikacji z mieszkańcami, w tym Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, programu Mikrogranty, rozwoju Centrów Aktywności Lokalnej (CAL) oraz działań na rzecz prostego języka. Uzupełnieniem tych działań będą również przedsięwzięcia wzmacniające społeczną odpowiedzialność i troskę o wspólne otoczenie, w tym działania na rzecz opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz Dolnośląski Kongres Praw Zwierząt. W ten sposób Wrocław będzie wzmacniał spójność społeczną, rozwijał zaufanie i budował warunki do bezpiecznego, włączającego i solidarnego życia w mieście.

4.1. Dbałość o długie życie w zdrowiu

50. Realizacja programów promujących zdrowy styl życia oraz wczesne wykrywanie chorób cywilizacyjnych

Przedsięwzięcie obejmuje opracowywanie, wdrażanie i realizację programów edukacyjnych oraz programów polityki zdrowotnej ukierunkowanych na ograniczanie czynników wywołujących choroby cywilizacyjne i dążenie do ich wczesnego wykrywania. Zakres działań jest dostosowywany do zdiagnozowanych potrzeb zdrowotnych mieszkańców, zmieniających się standardów postępowania oraz wskaźników epidemiologicznych. W ten sposób miasto wzmacnia profilaktykę zdrowotną i dążenie do wczesnego rozpoznawania najczęstszych problemów zdrowotnych.

51. Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Wrocławia poprzez zintegrowanie działań w zakresie edukacji zdrowotnej, profilaktyki chorób zakaźnych (np. grypy, HIV, STI, HPV)

Przedsięwzięcie obejmuje działania edukacyjne i profilaktyczne ukierunkowane na ograniczanie zachorowań na choroby zakaźne, w tym choroby przenoszone drogą płciową. Obejmuje ono prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób z problemem HIV/AIDS, Punktu Bezpłatnego Testowania w kierunku obecności wirusa HIV wraz z poradnictwem okołotestowym, kierowanie osób zakażonych do specjalistycznych ośrodków leczniczych oraz realizację kampanii zdrowotnych, w tym promujących szczepienia ochronne. Działania te wzmacniają bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców i rozwijają profilaktykę chorób zakaźnych

52. Budowanie poczucia świadomości zdrowotnej i społecznej oraz promowanie postaw prozdrowotnych poprzez realizację kampanii społeczno-zdrowotnych i stałą współpracę z mediami

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące promowaniu zdrowego stylu życia, profilaktyce chorób oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom, w tym behawioralnym. Obejmuje ono kampanie zdrowotne i społeczne oraz działania edukacyjno-informacyjne realizowane z udziałem partnerów, w tym podmiotów leczniczych, organizacji pozarządowych, instytucji i placówek oświatowych, przy utrzymaniu stałej współpracy z mediami. W ten sposób wzrasta świadomość zdrowotna mieszkańców i promowane są odpowiedzialne postawy społeczne.

53. Programy promocji zdrowia i profilaktyki chorób u dzieci i młodzieży

Przedsięwzięcie obejmuje realizację programów zdrowotnych i profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w środowisku opieki, wychowania i nauczania. Obejmuje ono m.in. działania związane z profilaktyką próchnicy zębów u dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych oraz edukację zdrowotną w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości. Równolegle prowadzone są działania edukacyjne dla rodziców, uczniów i nauczycieli oraz działania profilaktyczne przeciwdziałające zaburzeniom zdrowotnym i chorobom. Służy to wzmacnianiu zdrowotnego wymiaru edukacji i kształtowaniu prozdrowotnych nawyków od najmłodszych lat.

54. Budowanie partnerstwa podmiotów w zakresie wzmacniania zdrowia publicznego oraz promowania dobrych praktyk

Przedsięwzięcie obejmuje działania na rzecz budowania partnerstw w obszarze zdrowia publicznego, ukierunkowanych na diagnozowanie i rozwiązywanie problemów zdrowotnych. Obejmuje ono opracowywanie optymalnych sposobów działania, promowanie dobrych praktyk oraz poszukiwanie nowych rozwiązań służących podnoszeniu jakości opieki zdrowotnej. W ten sposób wzmacniana jest współpraca instytucji i partnerów działających na rzecz zdrowia publicznego.

55. Prowadzenie Wrocławskiej Akademii Pierwszej Pomocy

Przedsięwzięcie obejmuje realizację szkoleń, warsztatów i pokazów z zakresu pierwszej pomocy dla mieszkańców Wrocławia w różnym wieku i o różnym poziomie wiedzy, prowadzonych w różnych przestrzeniach miasta oraz online. Działania realizowane są we współpracy i pod opieką merytoryczną Uniwersytetu Medycznego oraz Wydziału Medycznego Politechniki Wrocławskiej i wpisują się w kampanię społeczną wspierającą nabywanie umiejętności reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia. Przedsięwzięcie służy także budowaniu poczucia odpowiedzialności i empatii wobec osób potrzebujących pomocy, a wspólnie z Uniwersytetem Medycznym we Wrocławiu realizowana jest również kampania Porusz Serce. Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy wpisuje się także w ogólnomiejski program Bezpieczny Wrocław. W ten sposób miasto wzmacnia praktyczne kompetencje mieszkańców w zakresie ratowania zdrowia i życia.

56. Realizacja programów wspomagających szkolenie sportowe

Przedsięwzięcie obejmuje finansowanie szkoleń oraz udziału w rozgrywkach wrocławskich klubów sportowych w sporcie profesjonalnym, w tym realizację programu Wrocławski Football. Przyczynia się to do rozwoju sportu wyczynowego i wzmacnia potencjał szkoleniowy wrocławskich klubów.

57. Realizacja programów rozwoju dyscyplin sportowych

Przedsięwzięcie obejmuje realizację programów sportowych dla dzieci i młodzieży, w tym Basketmanii, Footballmanii, Volleymanii, Handballmanii, Młodzieżowych Centrów Sportu, Grup Szkolenia

Podstawowego oraz Sportów Walki. Działania te wspierają rozwój aktywności fizycznej dzieci i młodzieży oraz poszerzają dostęp do różnych form szkolenia sportowego.

58. Programy dotyczące ochrony zdrowia psychicznego w środowisku dzieci, młodzieży i osób dorosłych

Przedsięwzięcie obejmuje wielowymiarowe wsparcie zdrowotne realizowane przez placówki medyczne, organizacje pozarządowe i instytucje partnerskie. Obejmuje ono edukację prozdrowotną, doradztwo specjalistyczne oraz pomoc o charakterze interwencyjnym i terapeutycznym, których celem jest wzmacnianie dobrostanu psychicznego dzieci, młodzieży i osób dorosłych. W ten sposób miasto rozwija system wsparcia zdrowia psychicznego mieszkańców.

59. Realizacja programu *Razem*

Przedsięwzięcie obejmuje realizację programu skierowanego do dzieci, młodzieży, rodziców i osób dorosłych potrzebujących wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w trudnych sytuacjach społecznych i adaptacyjnych. Program *Razem* obejmuje działania służące zapobieganiu trudnościom w sferze rozwoju społeczno-emocjonalnego oraz wspieraniu rodziców i innych dorosłych w budowaniu dobrych relacji z dzieckiem, skutecznej komunikacji, motywowaniu i akceptacji zmiany. Program realizowany jest m.in. poprzez projekty Inkubator kompetencji wychowawczych oraz Sztafety Dobrych Relacji. Działania te wzmacniają wsparcie relacyjne i wychowawcze dla dzieci, młodzieży i rodzin.

60. Działania informacyjno-edukacyjne, profilaktyczne i terapeutyczne, dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy

Przedsięwzięcie obejmuje działania ukierunkowane na przeciwdziałanie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, w tym tzw. dopalaczy, oraz uzależnieniom behawioralnym. Obejmuje ono rozwijanie oferty pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych, działalność informacyjno-edukacyjną, realizację programów profilaktyki uzależnień w środowisku dzieci i młodzieży, tworzenie warunków do aktywnego stylu życia w przestrzeni publicznej miasta oraz szkolenia realizatorów. W części dotyczącej przeciwdziałania przemocy zadanie obejmuje wsparcie osób doświadczających przemocy, wczesną interwencję oraz prowadzenie specjalistycznej pomocy dla ofiar i terapii dla sprawców przemocy. W ten sposób wzmacniany jest system profilaktyki, wsparcia i reagowania na uzależnienia oraz przemoc.

61. Reintegracja społeczna seniorów w ramach Dziennego Domu Senior +

Przedsięwzięcie obejmuje prowadzenie Dziennego Domu Senior+ skierowanego do osób powyżej 60. roku życia, nieaktywnych zawodowo, w tym osób z chorobami neurodegeneracyjnymi (otępiennymi) we wczesnej fazie. W ramach zadania realizowane są działania aktywizujące seniorów o charakterze rekreacyjnym, pielęgniarstwo-opiekuńcze, rehabilitacyjno-gimnastycznym, wspierającym trening umysłu, wsparcie psychologiczne, a także działania kulturalno-oświatowe, społeczne i socjalne. Służy to zwiększeniu aktywności i samodzielności seniorów oraz poprawie ich dobrostanu.

62. Aktywizacja seniorów i rozwój solidarności międzypokoleniowej

Przedsięwzięcie obejmuje działania aktywizujące i integrujące osoby starsze, służące poprawie jakości ich życia oraz wzmacnianiu relacji międzypokoleniowych. W jego ramach realizowane są m.in. projekty Wrocławskiego Centrum Seniora, takie jak Dni Babci i Dziadka, Akademia Rozwoju Seniora, Dni Seniora, Dni Gerontologii, Wrocławska Karta Seniora, Karta Seniora Aglomeracji Wrocławskiej, Miejsca Przyjazne Seniorom, Miasto Pokoleń, Szkoła Liderów, Wrocławskie Filmowe Centrum Seniora, Senioralny Festiwal Piosenki Artystycznej, Wrocławscy Stulatkwie oraz cykl audycji informacyjno-

edukacyjnych. Obejmuje ono także wsparcie Klubów Seniora, Uniwersytetów Trzeciego Wieku, działalność Wrocławskiej Rady Seniorów oraz Rzecznika Seniora i Opiekuna. W ten sposób miasto rozwija politykę senioralną i wspiera zdrową długowieczność opartą na aktywności, integracji i uczestnictwie społecznym.

4.2. Dbałość o jakość życia mieszkanek i mieszkańców, w tym ze szczególnymi potrzebami

63. Wzmacnianie systemu opieki nad osobami niesamodzielnymi, starszymi, przewlekle i nieuleczalnie chorymi, przebywającymi w środowisku domowym

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące organizacji opieki nad osobami niesamodzielnymi, starszymi, przewlekle i nieuleczalnie chorymi, przebywającymi w środowisku domowym, tak aby poprawiać jakość ich życia oraz umożliwiać jak najdłuższe pozostanie w miejscu zamieszkania. Obejmuje ono również wsparcie rodzin i opiekunów w organizacji opieki oraz wdrażanie nowoczesnych form pomocy, takich jak teleopieka i usługi wsparcia wytchnieniowego. Działania te wspierają zachowanie samodzielności i bezpieczeństwa osób wymagających opieki oraz wzmacniają system wsparcia w środowisku domowym.

64. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w uczestnictwie w życiu społecznym i zawodowym

64. 1. Realizacja programu Aktywny samorząd.

Przedsięwzięcie obejmuje wsparcie osób z niepełnosprawnościami w likwidowaniu barier ograniczających ich funkcjonowanie w życiu społecznym i zawodowym. Obejmuje ono działania dotyczące m.in. ograniczania barier transportowych i w przemieszczaniu się, zwiększania dostępu do społeczeństwa informacyjnego, wspierania aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej oraz pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Obejmuje ono również szkolenia dla kadr samorządów i organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności.

64. 2. Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością.

Przedsięwzięcie obejmuje rozwój usług asystencji osobistej jako formy wsparcia osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym. Działania realizowane są we współpracy z organizacjami pozarządowymi i finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego. Osoby objęte wsparciem mogą korzystać z pomocy asystenta w codziennym funkcjonowaniu oraz w zwiększaniu swojej samodzielności.

64. 3. Program Opieka Wytchnieniowa.

Przedsięwzięcie obejmuje wsparcie członków rodzin i opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Działania realizowane są we współpracy z organizacjami pozarządowymi i finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego oraz środków gminy Wrocław. Obejmują one opiekę wytchnieniową w formie pobytu dziennego, dofinansowanie miejsc całodobowej opieki wytchnieniowej oraz prowadzenie mieszkań opieki wytchnieniowej.

64. 4. Prowadzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego.

Przedsięwzięcie obejmuje działalność Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego przy ul. Morawskiej, przeznaczonego dla dorosłych osób ze spektrum autyzmu, w tym również wymagających całodobowej opieki. Centrum zapewnia warunki dostosowane do potrzeb osób niesamodzielnych oraz wsparcie służące codziennemu funkcjonowaniu, terapii i aktywizacji. W jego ramach dostępne będą m.in. sale terapeutyczne, pracownie, gabinet lekarski i psychoterapeutyczny oraz miejsca pobytu dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Działania te wspierają samodzielność osób z niepełnosprawnościami, zwiększają dostęp do usług wspomagających niezależne życie oraz wzmacniają system wsparcia dla ich rodzin i opiekunów.

65. Wspieranie osób z niepełnosprawnościami, starszych, niesamodzielnych oraz innych grup wrażliwych w zakresie potrzeb bytowych

65.1. Realizacja programu wspierania osób w podeszłym wieku, z niepełnosprawnościami oraz niesamodzielnych.

Przedsięwzięcie obejmuje realizację programu wspierania osób w podeszłym wieku, z niepełnosprawnościami oraz niesamodzielnych poprzez rozwijanie infrastruktury systemu pomocy i wsparcia, zapewnianie miejsc pobytu oraz zabezpieczanie potrzeb bytowych tych osób. Obejmuje ono również działania na rzecz Domów Pomocy Społecznej i Dziennych Domów Pomocy, w tym rozwój sieci dziennych domów pomocy.

65.2. Prowadzenie mieszkań dostępności na potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Przedsięwzięcie obejmuje prowadzenie mieszkań dostępności przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami (na terenie Pensjonatu dla Osób Starszych i z Niepełnosprawnościami przy ulicy Kamieńskiego), potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę. Mieszkania te poszerzają ofertę wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i wymagających warunków dostosowanych do ich potrzeb.

65.3. Przygotowanie i prowadzenie mieszkań wspomaganych i treningowych dla osób z niepełnosprawnościami.

Przedsięwzięcie obejmuje prowadzenie mieszkań wspomaganych i treningowych dla osób z niepełnosprawnościami. W mieszkaniach treningowych realizowane są usługi bytowe, praca socjalna oraz działania służące rozwijaniu lub utrwalaniu samodzielności, samoobsługi i pełnienia ról społecznych. W mieszkaniach wspomaganych zapewniane są natomiast usługi bytowe, praca socjalna oraz pomoc w codziennym funkcjonowaniu i utrzymywaniu kontaktów społecznych, dostosowana do możliwości psychofizycznych mieszkańców. Wsparcie to realizowane jest we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

65.4. Prowadzenie mieszkań dla osób zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym, które znalazły się w sytuacjach kryzysowych.

Przedsięwzięcie obejmuje rozwój programów mieszkaniowych połączonych z realizacją usług społecznych, których celem jest usamodzielnienie mieszkaniowe i ekonomiczne osób oraz grup o szczególnych potrzebach, w tym m.in. młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą, osób z niepełnosprawnościami i osób w kryzysie bezdomności. Mieszkania przeznaczone są dla osób, które potrzebują tymczasowego wsparcia w nauce samodzielności lub są w stanie prowadzić samodzielne życie, ale nadal wymagają określonej pomocy.

Działania te rozwijają mieszkalnictwo wspierane i system zabezpieczenia potrzeb bytowych osób wymagających pomocy, a także wspierają ich samodzielność i przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu.

66. Podnoszenie umiejętności społecznych i zawodowych nieaktywnych zawodowo Wrocławian poprzez realizację zatrudnienia socjalnego.

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, realizowane zgodnie z przepisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Ich celem jest wzmacnianie kompetencji społecznych i zawodowych oraz wspieranie powrotu do pełnienia ról społecznych i zawodowych. Działania te wspierają aktywizację osób pozostających poza rynkiem pracy i przeciwdziałają ich wykluczeniu społecznemu.

67. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Przedsięwzięcie obejmuje wsparcie dla organizacji społecznych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami poprzez działania służące integracji społecznej, budowaniu więzi, wzmacnianiu samodzielności uczestników, promowaniu otwartości miasta na potrzeby osób z niepełnosprawnościami oraz wspieraniu ich w wejściu na otwarty rynek pracy. Służą to wzmacnianiu

włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałaniu ich wykluczeniu społecznemu.

68. Organizacja transportu osób z niepełnosprawnościami

Przedsięwzięcie obejmuje zapewnienie usługi indywidualnego i zbiorowego transportu dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych wymagających wsparcia w zakresie mobilności. Działania te służą ograniczaniu barier transportowych, ułatwianiu integracji społecznej i zawodowej oraz tworzeniu warunków do zachowania samodzielności i niezależności. W ten sposób miasto wspiera dostępność usług i udział osób z ograniczoną mobilnością w życiu społecznym.

69. Organizacja półkolonii dla dzieci z niepełnosprawnościami

Przedsięwzięcie obejmuje organizację półkolonii dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, zapewniających bezpieczny i dostępny wypoczynek letni na terenie Wrocławia. Obejmuje ono przygotowanie turnusów w obiektach dostosowanych do potrzeb uczestników, organizację zajęć i wyjazdów zgodnych z ich możliwościami oraz zapewnienie odpowiedniej opieki wychowawczej i medycznej. Przyczynia się to do włączenia społecznego dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami oraz zwiększenia dostępu do oferty wypoczynkowej.

70. Zapewnianie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Realizacja planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Przedsięwzięcie obejmuje wdrażanie działań wynikających z planu poprawy dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Obejmuje ono poprawę dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej poprzez analizę potrzeb, dostosowywanie przestrzeni i usług oraz współpracę z jednostkami organizacyjnymi. Przedsięwzięcie obejmuje także prowadzenie szkoleń dla pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia dotyczących obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, standardów dostępności oraz zasad komunikacji inkluzywnej.

71. Nowy obiekt - Nowa jakość

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące poprawie warunków korzystania z infrastruktury przez beneficjentów zadań publicznych realizowanych na zlecenie Gminy Wrocław. Obejmuje ono prace adaptacyjne, modernizacyjne oraz przystosowujące przestrzeń — zarówno w lokalach użytkowych, jak i na terenach oraz obiektach pozostających w zasobach Gminy — w celu zwiększenia dostępności, bezpieczeństwa, komfortu oraz jakości korzystania z tych miejsc. Realizacja przedsięwzięcia przyczynia się do podnoszenia jakości świadczonych usług publicznych oraz tworzenia bardziej przyjaznych i funkcjonalnych warunków dla osób korzystających z działań organizacji pozarządowych.

72. Współorganizacja Festiwalu Korelacje

Przedsięwzięcie obejmuje współorganizację działań realizowanych w ramach Festiwalu Korelacje — wydarzenia poświęconego kulturze dostępnej i zwiększaniu dostępności sztuki. Obejmuje ono m.in. panel dyskusyjny dotyczący dostępności, włączenia społecznego i przeciwdziałania wykluczeniu osób z niepełnosprawnościami oraz interaktywną przestrzeń służącą zwiększaniu świadomości społecznej na temat ich potrzeb. Realizacja przedsięwzięcia wspiera rozwój kultury dostępnej i wzmacnia działania na rzecz włączenia społecznego.

73. Plebiscyt Wrocław Bez Barrier

Przedsięwzięcie obejmuje organizację corocznego plebiscytu wyróżniającego osoby, firmy i organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz wyrównywania szans społecznych. Celem przedsięwzięcia jest promowanie dobrych postaw i inicjatyw wspierających integrację, dostępność i

otwartość miasta na potrzeby różnych grup społecznych. W ten sposób miasto wzmacnia społeczną widoczność działań na rzecz dostępności i upowszechnia dobre praktyki w tym obszarze.

74. Uruchomienie Centrum Pomocy dla osób w kryzysie bezdomności

Przedsięwzięcie obejmuje uruchomienie tzw. Krótkoterminowego Centrum Pomocy dla osób w kryzysie bezdomności przy ul. Małachowskiego 15. Placówka będzie działać całorocznie i zapewniać interwencyjne wsparcie osobom w kryzysie bezdomności ulicznej, w tym posiłek, możliwość zadbania o higienę, wymianę odzieży, pomoc przedmedyczną oraz krótkoterminowe zakwaterowanie. Po zabezpieczeniu podstawowych potrzeb i przeprowadzeniu indywidualnej diagnozy sytuacji osoby te będą kierowane do dalszych form wsparcia na terenie miasta. Działania te wzmacniają system interwencyjnej pomocy osobom w kryzysie bezdomności.

4.3. Wsparcie w ramach rodzicielstwa, w tym rodzicielstwa zastępczego oraz wspieranie terapii na rzecz dzieci

75. Rozwijanie programów z zakresu poprawy jakości opieki nad matką i dzieckiem

Przedsięwzięcie obejmuje działania wspierające rodziców w przygotowaniu do rodzicielstwa oraz w opiece nad dzieckiem, w tym poprzez systematyczną opiekę w okresie ciąży, porodu i po narodzinach dziecka. Obejmuje ono również wsparcie rodzin opiekujących się dzieckiem z wrodzoną wadą rozwojową. Przyczynia się do wzmocnienia systemu wsparcia rodzin na wczesnym etapie rodzicielstwa i poprawia jakość opieki nad matką i dzieckiem.

76. Realizacja Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych dwa plus trzy i jeszcze więcej

Przedsięwzięcie obejmuje realizację Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych dwa plus trzy i jeszcze więcej, służącego wspieraniu rodzin wielodzietnych w codziennym funkcjonowaniu. Obejmuje ono organizację czasu wolnego dzieci z rodzin wielodzietnych, w tym dostęp do oferty rekreacyjnej, sportowej i kulturalnej, a także realizację programów wspomagających. Realizacja Programu wspiera rodziny wielodzietne i wzmacnia ich dostęp do oferty miejskiej.

77. Wzmocnienie funkcjonowania wrocławskiej rodziny, w tym rozpowszechnienie idei rodzicielstwa zastępczego oraz wsparcie osób pozbawionych opieki rodzicielskiej

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące wzmocnieniu funkcjonowania rodzin, upowszechnianiu idei rodzicielstwa zastępczego oraz wspieraniu dzieci i młodzieży pozbawionych opieki rodzicielskiej. Obejmuje ono przygotowanie i realizację kampanii edukacyjno-promocyjnej dotyczącej rodzicielstwa zastępczego, organizację specjalistycznego wsparcia dla rodzin z trudnościami wychowawczymi, rodzin zastępczych, dzieci przebywających w pieczy oraz młodzieży przygotowującej się do samodzielności. Wsparcie to obejmuje m.in. diagnozy psychologiczno-pedagogiczne, treningi i warsztaty dla dzieci, młodzieży i opiekunów, konsultacje specjalistyczne, wsparcie mieszkaniowe oraz pomoc w obszarze aktywności zawodowej. Działania realizowane są również w ramach projektu Wsparcie nie tylko na starcie oraz z wykorzystaniem rozwiązań wypracowanych w projekcie Wrocławska Wygrana Rodzina. Sprzyja to rozwojowi systemu wsparcia rodzin i pieczy zastępczej oraz wzmocnieniu warunków usamodzielniania młodych osób.

78. Działania na rzecz wrocławskich rodzin

78.1. Wyprawka Wrocławska dla nowo narodzonych Wrocławian.

Przedsięwzięcie obejmuje przekazywanie rodzinom nowo narodzonych wrocławian Wyprawki Wrocławskiej, która służy budowaniu poczucia tożsamości lokalnej oraz przekazywaniu w przystępny sposób informacji o formach i możliwościach wsparcia rodziny we Wrocławiu.

78.2. WROśnij we WROcław

Przedsięwzięcie obejmuje organizację akcji upamiętniającej narodziny najmłodszych mieszkańców Wrocławia poprzez sadzenie drzew przez uczestników wydarzenia. Działanie to promuje odpowiedzialność i troskę o przyrodę, kształtuje postawy proekologiczne, wzmacnia więzi rodzinne i rozwój społeczności lokalnej, a także przyczynia się do zwiększania terenów zieleni w mieście.

78.3. Edukacja rodziców i wsparcie wrocławskich Klubów Ojców

Przedsięwzięcie obejmuje działania wspierające rodziców w procesach wychowawczych, w tym wzmacnianie roli ojców w rodzinie oraz rozwój wsparcia dla rodziców sprawujących opiekę nad dziećmi i par spodziewających się dziecka. Obejmuje ono również wsparcie działalności wrocławskich Klubów Ojców.

Działania te wspierają więź rodzin z Wrocławiem, wzmacniają kompetencje rodzicielskie oraz sprzyjają budowaniu wspólnoty i postaw proekologicznych od początku życia dziecka.

4.4. Wspieranie różnorodności i inkluzywności

79. Działania na rzecz równego traktowania skierowane do mieszkanki i mieszkańców Wrocławia

79.1. Realizacja Równościowego planu działania miasta Wrocławia na lata 2025-2027

Przedsięwzięcie obejmuje działania promujące zasady równości płci w życiu publicznym na poziomie lokalnym w oparciu o Europejską Kartę Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym. Obejmuje ono m.in. promowanie równego udziału kobiet i mężczyzn w reprezentacji politycznej, życiu publicznym i działaniach obywatelskich, wsparcie pracodawców w obszarze zarządzania różnorodnością w miejscu pracy, przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy ze względu na płeć, uwzględnianie potrzeb kobiet i mężczyzn w różnych obszarach życia: zdrowie, sport, pomoc społeczna itd. oraz rozwój społeczeństwa otwartego na różnorodność i budowanie kultury włączenia społecznego.

79.2. Obchody Europejskiego Miesiąca Różnorodności, Miesiąca Dumy oraz Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka

Przedsięwzięcie obejmuje działania promujące zasady równości płci w życiu publicznym na poziomie lokalnym w oparciu o Europejską Kartę Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym. Obejmuje ono m.in. promowanie równego udziału kobiet i mężczyzn w reprezentacji politycznej, życiu publicznym i działaniach obywatelskich, wsparcie pracodawców w obszarze zarządzania różnorodnością w miejscu pracy, przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy ze względu na płeć, uwzględnianie potrzeb kobiet i mężczyzn w różnych obszarach życia: zdrowie, sport, pomoc społeczna itd. oraz rozwój społeczeństwa otwartego na różnorodność i budowanie kultury włączenia społecznego.

79.3. Inicjatywy społeczne w przestrzeni miejskiej

Przedsięwzięcie obejmuje realizację działań animacyjnych i edukacyjnych w przestrzeni publicznej, takich jak strefy informacyjne, warsztaty, spotkania i wydarzenia artystyczne. Działania te prowadzone są we współpracy z organizacjami społecznymi i służą promowaniu praw człowieka, równości oraz przeciwdziałaniu dyskryminacji.

79.4. Konferencja *Inkluzywne miejsce pracy*

Przedsięwzięcie obejmuje organizację corocznej konferencji poświęconej budowaniu środowiska pracy opartego na równości szans. Wydarzenie stanowi przestrzeń wymiany doświadczeń między instytucjami publicznymi, organizacjami społecznymi i środowiskiem akademickim oraz służy

prezentacji dobrych praktyk w zakresie komunikacji inkluzywnej, włączania grup narażonych na wykluczenie i zarządzania różnorodnością.

79.5. Rozwój Centrum LGBT+ Wrocław

Przedsięwzięcie obejmuje rozwijanie działalności Centrum LGBT+ Wrocław jako przestrzeni wspierającej integrację społeczną, przeciwdziałanie wykluczeniu oraz realizację działań edukacyjnych i społecznych.

80. Realizacja programu Europejskiej Sieci Miast Przeciwko Rasizmowi - ECCAR (European Coalition of Cities Against Racism)

Udział w pracach Europejskiej Sieci Miast Przeciwko Rasizmowi. Przedsięwzięcie obejmuje realizację działań w ramach Europejskiej Sieci Miast Przeciwko Rasizmowi – ECCAR. Obejmuje ono aktywny udział w pracach sieci, w tym uczestnictwo w spotkaniach Komitetu Sterującego, wymianę dobrych praktyk z innymi miastami, przygotowywanie raportów oraz współtworzenie projektów i publikacji ECCAR. W ramach przedsięwzięcia rozwijana jest również współpraca z organizacjami pozarządowymi poprzez współorganizację wydarzeń, kampanii i publikacji dotyczących przeciwdziałania dyskryminacji, a także działania interwencyjne i wspierające osoby doświadczające przemocy motywowanej uprzedzeniami.

81. Wzmacnianie kultury równego traktowania i różnorodności w UMW i jednostkach organizacyjnych

Realizacja działań w ramach Planu równości płci w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Przedsięwzięcie obejmuje działania służące wzmacnianiu dobrostanu pracowników i pracowniczek, ułatwianiu łączenia pracy z obowiązkami rodzinnymi, tworzeniu bezpiecznego i równościowego środowiska pracy oraz rozwijaniu kompetencji i rozwiązań organizacyjnych wspierających równe traktowanie.

82. Prowadzenie kampanii Wrocław na językach świata

Przedsięwzięcie obejmuje realizację kampanii, w ramach której wolontariusze uczą obcokrajowców mieszkających we Wrocławiu języka polskiego. Działania te służą nie tylko nauce języka, ale także integracji społeczności cudzoziemców i mieszkańców Wrocławia oraz wzmacnianiu kompetencji przydatnych na rynku pracy. Działania służą wspieraniu procesu adaptacji i włączenia społecznego osób przybywających do Wrocławia.

83. Działania na rzecz dialogu kulturowego, mniejszości narodowych i etnicznych oraz obcokrajowców we Wrocławiu

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące promowaniu postawy otwartości, wspieraniu mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących we Wrocławiu w zachowaniu tożsamości, kultury, języka i tradycji oraz wzmacnianiu wielokulturowego charakteru miasta. Obejmuje ono m.in. warsztaty artystyczne, festiwale i wsparcie obchodów rocznic mniejszości, a także działania podejmowane w odpowiedzi na doświadczenia związane z przyjmowaniem uchodźców z Ukrainy i ich integracją społeczną, środowiskową i zawodową. W ten sposób miasto wspiera dialog kulturowy i rozwija warunki sprzyjające współistnieniu różnych społeczności.

84. Wdrażanie wrocławskiej polityki międzykulturowej

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące wdrażaniu wrocławskiej polityki międzykulturowej, ukierunkowanej na budowanie wspólnoty mieszkańców żyjących we wzajemnym szacunku bez względu na pochodzenie, odrębność kulturową, język czy religię. Obejmuje ono przygotowanie i realizację rozwiązań wspierających włączanie i partycypację migrantów i migrantek w życiu miasta, wspieranie procesów adaptacyjnych oraz tworzenie warunków do międzykulturowej integracji

społecznej i dialogu. Działania te realizowane są w oparciu o wytyczne Sieci Miast Międzykulturowych, dotychczasowe doświadczenia i rekomendacje, a także poprzez wsparcie organizacji pozarządowych działających w obszarze międzykulturowości. Przyczynia się to do wzmacniania spójności społecznej i rozwoju wspólnoty opartej na szacunku dla różnorodności.

85. Realizacja projektów edukacyjnych na wszystkich poziomach edukacyjnych w celu przeciwdziałania postawom nacjonalistycznym i ksenofobicznym oraz kształtowania postaw tolerancji i szacunku

Przedsięwzięcie obejmuje realizację projektów edukacyjnych na wszystkich poziomach edukacyjnych, służących przeciwdziałaniu postawom nacjonalistycznym i ksenofobicznym oraz kształtowaniu postaw tolerancji i szacunku wobec innych narodów, kultur, religii i przekonań. Obejmuje ono również działania wspierające budowanie dobrych relacji i dialogu międzykulturowego, w tym projekty takie jak Dialog Międzykulturowy i Szkoła Dialogu oraz wsparcie asystentów międzykulturowych. Działania te wspierają rozwój edukacji antydyskryminacyjnej i wzmacniają postawy otwartości w środowisku szkolnym..

86. Edukacja obcokrajowców

Przedsięwzięcie obejmuje działania wspierające edukację obcokrajowców we wrocławskich szkołach, w tym prowadzenie klas przygotowawczych oraz inicjatywy integrujące młodzież polską i obcojęzyczną. Obejmuje ono również wsparcie asystentów międzykulturowych. W ten sposób miasto wspiera proces adaptacji uczniów obcojęzycznych i wzmacnia ich udział w życiu szkolnym.

87. Edukacja wielokulturowa

Przedsięwzięcie obejmuje działania promujące otwartość i tolerancję wobec odmienności kulturowych, w tym Program integracji społeczności romskiej oraz wsparcie asystentów międzykulturowych. Działania te służą rozwijaniu postaw szacunku dla różnorodności oraz wzmacnianiu edukacyjnego wymiaru wielokulturowości w szkołach.

88. Uczeń obcojęzyczny w szkole - system wsparcia nauczycieli w pracy z uczniem obcojęzycznym

Przedsięwzięcie obejmuje rozwijanie systemu wsparcia nauczycieli pracujących z uczniami obcojęzycznymi. Jego celem jest wzmacnianie kompetencji kadry pedagogicznej w zakresie pracy w zróżnicowanym kulturowo środowisku szkolnym oraz lepszego odpowiadania na potrzeby uczniów wymagających wsparcia językowego i adaptacyjnego. Działania te wspierają szkoły w tworzeniu bardziej włączającego środowiska edukacyjnego i lepszym odpowiadaniu na potrzeby uczniów obcojęzycznych.

89. Organizacja interdyscyplinarnej gry Dzień Paszportu

Przedsięwzięcie obejmuje organizację interdyscyplinarnej gry edukacyjnej skierowanej do dzieci z wrocławskich szkół podstawowych, przygotowywanej we współpracy z zawodowymi i honorowymi konsulatami. Wydarzenie umożliwi uczestnikom poznanie historii, kultury i tradycji różnych krajów poprzez udział w aktywnościach edukacyjnych, konkursach i spotkaniach przygotowanych przez konsulaty i wspierających je wolontariuszy. Działania te rozwijają edukację międzykulturową i wzmacniają postawy otwartości oraz tolerancji wśród dzieci.

4.5. Rozwijanie poczucia wspólnotowości i solidarności

90. Budowanie poczucia wspólnotowości opartego na bezpośrednich relacjach

90. 1. Wrocławskie Potańcówki.

Przedsięwzięcie obejmuje organizację tanecznych spotkań w przestrzeni miejskiej, adresowanych do mieszkańców, turystów i gości niezależnie od wieku. Ich celem jest aktywizacja uczestników oraz tworzenie okazji do nawiązywania i rozwijania relacji, w tym międzypokoleniowych i międzykulturowych, poprzez wspólną zabawę.

90. 2. Otwarta Przestrzeń Kultury.

Przedsięwzięcie obejmuje wykorzystanie zabytkowego dawnego kościoła pw. św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim jako ogólnodostępnej przestrzeni społeczno-kulturalnej. W jego ramach mieszkańcy mogą nieodpłatnie uczestniczyć w wydarzeniach takich jak pokazy filmowe, spotkania literackie, rozmowy z podróżnikami, wystawy, koncerty oraz zwiedzanie obiektu z przewodnikiem.

90. 3. Parki ESK - Emocje - Sport - Kultura.

Przedsięwzięcie obejmuje organizację inicjatyw społecznych, kulturalnych, sportowych i edukacyjnych realizowanych w parkach miejskich. Działania te służą integrowaniu społeczności lokalnych oraz zachęcaniu mieszkańców do wspólnego spędzania czasu w przestrzeni publicznej. Projekt realizowany jest w 12 parkach, w których w sezonie wiosenno-letnim prowadzone są działania animacyjne i wydarzenia odpowiadające na potrzeby lokalnych społeczności.

Działania te sprzyjają budowaniu bezpośrednich relacji społecznych, integracji mieszkańców oraz wzmacnianiu wspólnotowego charakteru przestrzeni publicznych i terenów rekreacyjnych.

91. Zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław

Przedsięwzięcie obejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi (w tym ze Schroniskiem dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu) w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami, w tym: opieki weterynaryjnej, przyjmowania zwierząt z interwencji, działań związanych z poprawą ich dobrostanu, przeprowadzania adopcji oraz poszukiwania właścicieli, a także działań edukacyjnych, których celem jest zwiększenie świadomości społecznej oraz promocja postaw prozwierzęcych. Zadanie obejmuje również realizację programu trwałego znakowania i rejestracji oraz bezpłatnej kastracji psów i kotów należących do mieszkańców Wrocławia. Przyczynia się to do rozwoju systemu opieki nad zwierzętami i ograniczania ich bezdomności.

92. Organizacja III Dolnośląskiego Kongresu Praw Zwierząt

Przedsięwzięcie obejmuje organizację III Dolnośląskiego Kongresu Praw Zwierząt, poświęconego obowiązkowi gmin wynikającym z ustawy o ochronie zwierząt, w szczególności w zakresie edukacji, funkcjonowania zwierząt w przestrzeni miejskiej oraz dobrostanu zwierząt. Wydarzenie będzie służyć wymianie wiedzy, doświadczeń i dobrych praktyk oraz wzmacnianiu współpracy wokół odpowiedzialnej polityki wobec zwierząt. Realizacja przedsięwzięcia wspiera rozwój standardów ochrony zwierząt i budowanie społecznej wrażliwości w tym obszarze.

93. Wrocławski Budżet Obywatelski (WBO)

Przedsięwzięcie obejmuje realizację projektów wybranych przez mieszkańców w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz przygotowanie kolejnej edycji programu. W jego ramach prowadzone są: nabór projektów, głosowanie mieszkańców oraz dalsza realizacja zadań wybranych we wcześniejszych edycjach. Działania te zwiększają udział mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących miasta i wspierają rozwój partycypacyjnego zarządzania budżetem.

94. Konsultacje społeczne

Przedsięwzięcie obejmuje organizację konsultacji społecznych prowadzonych przez Urząd Miejski Wrocławia i miejskie jednostki organizacyjne. Obejmuje ono również informowanie lokalnych społeczności o planowanych konsultacjach oraz moderowanie spotkań informacyjnych i konsultacyjnych organizowanych na wrocławskich osiedlach, zwiększając tym samym udział mieszkańców we współtworzeniu polityk miejskich i wzmacniając dialog społeczny.

95. Koordynacja współpracy na rzecz rozwoju osiedli

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące wzmacnianiu współpracy pomiędzy przedstawicielami osiedli, komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskimi jednostkami organizacyjnymi. Obejmuje ono monitorowanie spraw zgłaszanych przez Rady osiedli, współpracę przy realizacji inwestycji i projektów prowadzonych na osiedlach, a także gromadzenie i upowszechnianie wiedzy o wrocławskich osiedlach. W ten sposób miasto rozwija współpracę z reprezentantami osiedli i wzmacnia udział mieszkańców w sprawach lokalnych. Zadanie obejmuje także koordynację i współpracę przy realizacji projektów miejskich we współpracy z przedstawicielami osiedli.

96. Mikrogranty - Ogólnomiejski program wsparcia inicjatyw oddolnych

Przedsięwzięcie obejmuje organizację programu wspierającego oddolne inicjatywy mieszkańców, organizacji pozarządowych i młodzieży. Obejmuje ono nabory wniosków, wsparcie merytoryczne dla wnioskodawców oraz pomoc w realizacji wybranych projektów. Działania te służą wzmacnianiu poczucia wspólnoty, tworzeniu nowych form zaangażowania obywatelskiego oraz integracji mieszkańców i pokoleń.

97. Działania na rzecz promocji i rozwoju wolontariatu

Przedsięwzięcie obejmuje działania promujące ideę wolontariatu i tworzące warunki do aktywności społecznej mieszkańców. Obejmuje ono m.in. prowadzenie bazy ofert wolontariatu, rozwijanie kompetencji społecznych i organizacyjnych wolontariuszy oraz promocję inicjatyw i aktywności mieszkańców realizowanych w tej formule. W ten sposób wzmacniane jest zaangażowanie obywatelskie i wspierany rozwój wspólnoty opartej na współdziałaniu.

98. Wspieranie idei samorządności i promowanie inicjatyw obywatelskich.

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące upowszechnianiu idei samorządności i wzmacnianiu aktywności obywatelskiej młodzieży, w szczególności poprzez wspieranie działań Młodzieżowej Rady Miasta Wrocławia oraz samorządów uczniowskich. Obejmuje ono również promowanie wolontariatu, pozytywnych zachowań, przeciwdziałanie przemocy i agresji oraz realizację programu sprawiedliwości naprawczej. Służy to rozwijaniu postaw obywatelskich i wzmacnianiu zaangażowania młodych mieszkańców w życie wspólnoty.

99. Centra Aktywności Lokalnej (CAL) we Wrocławiu

Przedsięwzięcie obejmuje rozwój i koordynację Centrów Aktywności Lokalnej jako miejsc współtworzonych z mieszkańcami i odpowiadających na potrzeby lokalnych społeczności. CAL-e realizują autorskie programy skierowane do mieszkańek i mieszkańców poszczególnych okolic, wspierając ich aktywność, integrację i zaangażowanie obywatelskie. W ten sposób rozwijane są lokalne centra wspólnotowe i wzmacniana jest oddolna aktywność społeczna.

100. Rozwój Generatora NGO

Przedsięwzięcie obejmuje rozwój narzędzia informatycznego wspierającego współpracę miasta z organizacjami pozarządowymi. Umożliwia ono wymianę informacji, koordynację działań oraz sprawniejszą realizację zadań, w tym prowadzenie otwartych konkursów ofert, ich rozliczanie oraz gromadzenie informacji o organizacjach i konkursach. Przyczynia się to do wzmocnienia przejrzystości i efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi.

101. Realizacja programu wsparcia dla wrocławskich kombatantów i osób represjonowanych.

Przedsięwzięcie obejmuje realizację programu służącego upamiętnianiu historii oraz wspieraniu wrocławskich kombatantów i osób represjonowanych. Obejmuje ono działania edukacyjne i historyczne, a także wsparcie środowisk kombatanckich, w tym organizację wydarzeń okolicznościowych, udział w uroczystościach rocznicowych oraz wspieranie działalności organizacji zrzeszających kombatantów i osoby represjonowane. Sprzyja to wzmocnieniu pamięci historycznej i wspiera środowiska budujące ciągłość lokalnej wspólnoty.

102. Wspieranie sprawiedliwości naprawczej poprzez prace społeczne

Przedsięwzięcie obejmuje organizację nieodpłatnych i kontrolowanych prac na cele społeczne wykonywanych przez osoby skierowane do ich realizacji prawomocnym wyrokiem sądu. Obejmuje ono również działania promujące ideę sprawiedliwości naprawczej, w tym usuwanie przejawów wandalizmu i mowy nienawiści z przestrzeni publicznej oraz prace na rzecz wspólnej infrastruktury, takie jak remonty placów zabaw. Wspiera to odpowiedzialność za wspólną przestrzeń i rozwija praktyczne formy odbudowywania relacji społecznych.

103. Lokalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Miasta Wrocławia

Przedsięwzięcie obejmuje wdrażanie Lokalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Miasta Wrocławia, w obszarze społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych oraz wspierania rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, w tym spółdzielni socjalnych i przedsiębiorstw społecznych. Obejmuje ono również współpracę z Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej, komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, miejskimi jednostkami organizacyjnymi oraz podmiotami ekonomii społecznej. W ten sposób miasto wzmocnia rozwój ekonomii społecznej i wspiera tworzenie bardziej odpowiedzialnego społecznie lokalnego systemu gospodarczego.

4.6. Rozwój skutecznej komunikacji z mieszkankami i mieszkańcami

104. Narzędzia komunikacji i kontaktu z mieszkańcami

104. 1. Realizacja programu Nasz Wrocław oraz Nasz Wrocław Max.

Przedsięwzięcie obejmuje realizację programów Nasz Wrocław oraz Nasz Wrocław Max, służących budowaniu relacji miasta z mieszkańcami i zachęcaniu ich do korzystania z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej Wrocławia. Program Nasz Wrocław skierowany jest do osób rozliczających podatek dochodowy we właściwym dla Wrocławia urzędzie skarbowym, natomiast Nasz Wrocław Max do osób zameldowanych we Wrocławiu. Uczestnicy programów mogą korzystać ze zniżek i ofert przygotowanych przez partnerów.

104. 2. Realizacja projektu Czat wideo.

Przedsięwzięcie obejmuje rozwój narzędzia umożliwiającego kontakt online z urzędnikami w sprawach związanych z programami Nasz Wrocław oraz Nasz Wrocław Max. Rozwiązanie to służy m.in. wsparciu mieszkańców w zakresie rejestracji konta, aktywacji Statusu Podatnika i Statusu Max oraz uzyskiwania odpowiedzi na pytania dotyczące funkcjonowania programów. Docelowo narzędzie może zostać

wdrożone również w innych obszarach obsługi spraw, które nie wymagają osobistej obecności interesanta.

104. 3. Budowa Miejskiej Aplikacji Wielofunkcyjnej.

Przedsięwzięcie obejmuje budowę zaplecza technologicznego dla Miejskiej Aplikacji Wielofunkcyjnej, które umożliwi integrację różnych usług miejskich w jednym środowisku cyfrowym. System ten łączy zweryfikowaną tożsamość mieszkańca, wynikającą z korzystania z programów Nasz Wrocław i Nasz Wrocław Max, z szerokim zakresem codziennych usług miejskich.

Działania te rozwijają nowoczesne kanały komunikacji i kontaktu z mieszkańcami, ułatwiają dostęp do usług publicznych oraz wzmacniają relację mieszkańców z miastem.

105. Prace nad standaryzacją usług świadczonych przez UMW z uwzględnieniem zasad prostego języka

Przedsięwzięcie obejmuje analizę usług świadczonych przez Urząd Miejski Wrocławia pod kątem wypracowania standardów ich opisu z uwzględnieniem zasad prostego języka. Działania te służą poprawie czytelności komunikacji oraz ułatwieniu mieszkańcom korzystania z usług publicznych, wzmacniają jakość kontaktu z mieszkańcami i rozwijają bardziej zrozumiałą komunikację urzędową.

CEL 5. WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI I NAUKI

Realizacja celu Wysoka jakość edukacji i nauki będzie koncentrować się na wzmacnianiu jakości edukacji na wszystkich etapach kształcenia oraz rozwijaniu potencjału naukowego i akademickiego Wrocławia. Istotne znaczenie będą miały działania związane z unowocześnianiem oferty edukacyjnej szkół, rozwojem szkolnictwa zawodowego lepiej dopasowanego do potrzeb rynku pracy, wspieraniem kadry pedagogicznej i zarządzania oświatą, a także zapewnianiem dostępności i wsparcia dla uczniów wymagających szczególnej pomocy. Obejmie to m.in. rozwój innowacyjności wrocławskiej edukacji, wsparcie uzdolnionych uczniów w ramach PROMOVERE TALENTA i Centrum Kreatywności TALENT, nowoczesne kształcenie zawodowe rozwijane we współpracy z pracodawcami i uczelniami, a także działania wzmacniające zdrowie psychiczne uczniów, dostępność oraz dostępność infrastruktury edukacyjnej.

Ważnym elementem realizacji celu będą również przedsięwzięcia z zakresu edukacji obywatelskiej, zdrowotnej, regionalnej i kulturalnej, a także działania wzmacniające pozycję Wrocławia jako atrakcyjnego miejsca do studiowania oraz jako nowoczesnego centrum życia naukowego. Obejmie to m.in. kampanię Studiuj i pracuj we Wrocławiu, fundusz stypendialny dla studentów i doktorantów, wsparcie przedsiębiorczości akademickiej, rozwój partnerstw nauki i biznesu oraz lepsze wykorzystanie potencjału środowiska akademickiego na rzecz miasta poprzez takie inicjatywy jak Wrocławska Magnolia, Wrocławskie Akademickie Zespoły Zadaniowe czy Akademia Młodych Uczonych i Artystów. W ten sposób Wrocław będzie wzmacniał zarówno nowoczesny i otwarty model edukacji, jak i swój potencjał akademicki, naukowy oraz kompetencyjny w perspektywie przyszłych wyzwań społecznych i gospodarczych.

5.1. Rozwój wzorowego modelu edukacji

106. Innowacyjność wrocławskiej edukacji

106.1. Uatrakcyjnianie i poszerzanie oferty edukacyjnej szkół poprzez projekty rozwojowe i współpracę z partnerami.

Przedsięwzięcie obejmuje uatrakcyjnianie i poszerzanie oferty edukacyjnej szkół poprzez współpracę z partnerami zewnętrznymi oraz realizację projektów rozwojowych. Obejmuje ono w szczególności tworzenie klas patronackich we współpracy z uczelniami wyższymi (m.in. oddziałów biologiczno-chemicznych w liceach), realizację projektów wspierających naukę języków obcych i wymiany międzynarodowe (m.in. w ramach programu Erasmus+ oraz Polsko-Niemieckiej Wymiany Młodzieży), a także działania rozwijające kreatywność, myślenie krytyczne i aktywność uczniów. We współpracy z Departamentem Strategii i Zrównoważonego Rozwoju oraz Politechniką Wrocławską realizowany jest konkurs Hydrodetektywi Wrocławia - wydarzenie towarzyszące Kongresowi Miasto-Woda-Jakość Życia. Jego celem jest zaangażowanie wrocławskiej młodzieży w aktywną obserwację relacji zachodzących między środowiskiem wodnym i środowiskiem miejskim, badanie wpływu obecności wody na jakość życia w mieście oraz definiowanie problemów i opracowania rozwiązań z zakresu zrównoważonego gospodarowania wodą w mieście. Przedsięwzięcie obejmuje również organizację zajęć pozalekcyjnych oraz realizację projektów edukacyjnych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, w tym finansowanych ze środków Unii Europejskiej. W ten sposób miasto rozwija bardziej zróżnicowaną, nowoczesną i otwartą ofertę edukacyjną szkół.

106.2. Wsparcie uczniów uzdolnionych oraz rozwój talentów dzieci i młodzieży.

Przedsięwzięcie obejmuje wspieranie uczniów uzdolnionych oraz rozwijanie talentów dzieci i młodzieży poprzez Wrocławski Program Wspierania Uzdolnionych *Promovere Talenta* oraz działalność Centrum Kreatywności *Talent*. Program *Promovere Talenta* służy wspieraniu i nagradzaniu uczniów za wybitne osiągnięcia w nauce, natomiast Centrum Kreatywności *Talent* prowadzi diagnozę uzdolnień oraz oferuje dzieciom i młodzieży bezpłatne zajęcia edukacyjne i artystyczne, a także wsparcie dla rodziców i nauczycieli.

106.3. Innowacyjne metody nauczania przedmiotów ścisłych - nauczanie matematyki poprzez zabawę, eksperymentowanie, samodzielne myślenie z wykorzystaniem klocków edukacyjnych Stern Math w przedszkolu i szkole podstawowej.

106.4. Wykorzystanie nowoczesnych technologii i nowoczesnych przestrzeni w procesie edukacji.

Przedsięwzięcie obejmuje wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie edukacji, w tym naukę programowania, zajęcia z obsługi dronów oraz wykorzystanie sztucznej inteligencji. Obejmuje ono także kształtowanie w obiektach oświatowych kreatywnych przestrzeni sprzyjających produktywnemu i skutecznemu uczeniu się, popularyzację metod i rozwiązań dotyczących projektowania przestrzeni edukacyjnej oraz organizację procesu nauczania z wykorzystaniem różnych narzędzi, także technologicznych.

Przedsięwzięcia te wzmacniają nowoczesny i zróżnicowany model edukacji, łączący rozwijanie uzdolnień, innowacyjne metody nauczania oraz wykorzystanie nowych technologii. Dzięki temu szkoły lepiej odpowiadają na potrzeby dzieci i młodzieży oraz wyzwania współczesnej edukacji.

107. Edukacja w przyszłość

107.1. Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

Przedsięwzięcie obejmuje dostosowywanie kształcenia uczniów szkół zawodowych do wymagań konkurencyjnego rynku pracy w wymiarze krajowym i europejskim poprzez opracowanie i wdrażanie efektywnych systemów kształcenia młodzieży, doskonalenie nauczycieli szkół zawodowych oraz analizę potrzeb rynku pracy i ich powiązanie z ofertą edukacyjną. Obejmuje ono również działania służące podnoszeniu prestiżu i jakości szkolnictwa zawodowego, w tym promocję kształcenia w zawodzie, zwiększanie oferty kształcenia na poziomie zawodów robotniczych i technicznych, rozwój kształcenia dualnego oraz wzmacnianie udziału szkół zawodowych w strukturze kształcenia ponadpodstawowego. Działania te realizowane są we współpracy z uczelniami wyższymi, przedsiębiorcami i Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej. W ten sposób miasto rozwija nowoczesne szkolnictwo zawodowe dostosowane do potrzeb gospodarki i wspierające uczniów w planowaniu przyszłej kariery zawodowej.

107.2. Współpraca szkół zawodowych z pracodawcami i uczelniami oraz rozwój praktycznych form kształcenia

Przedsięwzięcie obejmuje działania zwiększające praktyczny wymiar kształcenia zawodowego oraz rozwijające współpracę szkół z pracodawcami i uczelniami wyższymi. Obejmuje ono w szczególności inicjatywy zwiększające kompetencje zawodowe absolwentów, realizację staży zagranicznych w ramach programu Erasmus+, Kształcenie i Szkolenie Zawodowe, działania Branżowych Centrów Umiejętności, Centrum Doskonałości Zawodowych COVE PL we współpracy z Politechniką Wrocławską i Dolnośląską Izbą Rzemieślniczą, realizację zadań w projekcie WIN4SMEs, a także tworzenie klas patronackich w szkołach zawodowych. W ramach przedsięwzięcia rozwijane są również pozaszkolne formy kształcenia zawodowego, w tym kwalifikacyjne kursy zawodowe oraz kursy umiejętności zawodowych, realizowane we współpracy z pracodawcami.

107.3. Modernizacja kształcenia zawodowego i przygotowanie do zawodów przyszłości.

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące unowocześnianiu kształcenia zawodowego oraz przygotowaniu uczniów do świadomego wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej. Na każdym etapie edukacyjnym prowadzone jest systemowe doradztwo zawodowe, kształtowanie prozawodowych postaw wśród uczniów oraz modernizacja kształcenia zawodowego wynikająca z ukierunkowania szkół na zawody przyszłości. Obejmuje ono systemowe doradztwo zawodowe na każdym etapie edukacyjnym, kształtowanie prozawodowych postaw wśród uczniów oraz modernizację kształcenia zawodowego wynikającą z ukierunkowania szkół na zawody przyszłości. W ramach przedsięwzięcia realizowane są działania związane ze specjalizacją szkół w obrębie zawodów poprzez innowacje, doposażeniem pracowni zawodowych oraz tworzeniem klas dronowych i pracowni dronowych.

Przedsięwzięcia te wzmacniają nowoczesny model kształcenia zawodowego, oparty na lepszym dopasowaniu oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, współpracy z pracodawcami i uczelniami oraz rozwijaniu praktycznych i przyszłościowych kompetencji uczniów.

108. Organizacja wrocławskiej edukacji

108. 1. Wspieranie kadry pedagogicznej oraz kadry kierowniczej szkół i placówek oświatowych

Przedsięwzięcie obejmuje działania na rzecz wzmocnienia jakości pracy kadry pedagogicznej oraz kadry kierowniczej szkół i placówek oświatowych. Obejmuje ono budowanie prestiżu nauczyciela poprzez ustalanie priorytetów doskonalenia nauczycieli ukierunkowanych na wyzwalanie nowatorskich inicjatyw edukacyjnych oraz rozwój systemu motywacyjnego. W ramach przedsięwzięcia realizowany jest także system wsparcia dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych prowadzony we Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Realizatorami systemu doskonalenia są dyrektorzy przedszkoli i szkół w ramach środków finansowych przeznaczonych na doskonalenie oraz Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

108. 2. Inteligentne zarządzanie edukacją

Przedsięwzięcie obejmuje rozwój inteligentnego zarządzania edukacją poprzez wykorzystanie narzędzi cyfrowych wspierających organizację i obsługę systemu oświaty. Obejmuje ono w szczególności e-rekrutację do przedszkoli, szkół, placówek wychowania pozaszkolnego oraz na półkolonie letnie i zimowe, a także funkcjonowanie e-dziennika.

Przedsięwzięcia te wzmocniają sprawność organizacyjną wrocławskiej edukacji, wspierają rozwój kadry oraz rozwijają nowoczesne narzędzia zarządzania i obsługi.

109. Rozwój infrastruktury sportowej w placówkach oświatowych

Przedsięwzięcie obejmuje budowę, przebudowę i rozbudowę infrastruktury sportowej w placówkach oświatowych, w tym bloków sportowych i basenów. Obejmuje ono również zapewnienie dostępności atrakcyjnej infrastruktury sportowej szkół dla społeczności lokalnej. Dzięki temu wzmocniane są warunki do aktywności fizycznej dzieci i młodzieży oraz rola szkół jako ważnych miejsc lokalnej aktywności.

110. Szkoła i przedszkole na każdym osiedlu

Przedsięwzięcie obejmuje dostosowanie liczby miejsc w przedszkolnej edukacji publicznej poprzez budowę nowych obiektów oraz rozbudowę istniejących budynków szkolnych i przedszkolnych na potrzeby utworzenia przedszkoli i zespołów szkolno-przedszkolnych. Przyczynia się to do zwiększania dostępności infrastruktury edukacyjnej blisko miejsca zamieszkania dzieci i rodzin.

111. Wsparcie szkół i placówek w zakresie zdrowia psychicznego uczniów oraz przeciwdziałania przemocy i sytuacjom trudnym

Przedsięwzięcie obejmuje wsparcie szkół i placówek we współpracy z uczelniami wyższymi, podmiotami leczniczymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie dbałości o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży oraz zapobiegania sytuacjom trudnym, w szczególności sytuacjom kryzysowym. Obejmuje ono również działania służące zwalczaniu przemocy i agresji w szkole, w tym funkcjonowanie zespołu interwencyjnego w ramach Specjalistycznej Poradni Terapeutycznej, a także opracowanie i aktualizowanie wspólnie z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego oraz Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli Poradnika *Postępowanie w sytuacjach kryzysowych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez miasto Wrocław*.

Sprzyja to wzmocnieniu systemu wsparcia szkół w reagowaniu na trudności psychiczne, relacyjne i wychowawcze uczniów.

5.2. Promowanie kultury uczenia się przez całe życie

112. Kształcenie dopasowane do aktualnych potrzeb lokalnego rynku pracy

Przedsięwzięcie obejmuje wypracowanie planu działania i narzędzi, we współpracy ze środowiskiem akademickim, służących tworzeniu dodatkowych możliwości zdobywania i rozwijania kompetencji oraz wiedzy istotnych z punktu widzenia lokalnego rynku pracy. Działania te kierowane są do studentów oraz innych mieszkańców zainteresowanych podnoszeniem lub uzupełnianiem kwalifikacji. W ten sposób miasto wspiera kulturę uczenia się przez całe życie i rozwój kompetencji odpowiadających potrzebom lokalnego sektora zatrudnienia.

5.3. Wspieranie rozwoju osób wymagających edukacji specjalnej

113. Dostosowanie bazy oświatowej i zapewnienie dostępności

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące podnoszeniu jakości życia i wzmocnieniu samodzielności osób, które ze względu na stan zdrowia, wiek lub niepełnosprawność napotyka ograniczenia mobilności i percepcji w życiu codziennym. W jego ramach realizowane jest dostosowywanie bazy oświatowej oraz zapewnianie dostępności, w szczególności dla uczniów z niepełnosprawnościami, w ramach programu Dostępność Plus. Sprzyja to tworzeniu bardziej dostępnego środowiska edukacyjnego, lepiej odpowiadającego na potrzeby uczniów wymagających szczególnego wsparcia.

114. Miejski Program Profilaktyki Logopedycznej

Przedsięwzięcie obejmuje systemowe wspomaganie rozwoju mowy i języka dzieci w wieku przedszkolnym oraz zapobieganie trudnościom w uczeniu się dzieci klas I–III. Jego celem jest wspieranie osiągnięcia sprawności komunikacyjnej i językowej oraz właściwego dla wieku poziomu rozwoju. Przyczynia się to do wzmocnienia warunków wczesnego wsparcia dzieci wymagających pomocy w rozwoju mowy, języka i kompetencji komunikacyjnych.

5.4. Rozwój edukacji poza budynkami i programami edukacyjnymi - rozwój edukacji obywatelskiej, patriotycznej, lokalnej, zdrowotnej, przyrodniczej, tworzenie nowoczesnych przestrzeni edukacyjnych.

115. Edukacja regionalna

Przedsięwzięcie obejmuje działania z zakresu edukacji regionalnej, w tym realizację programu Szkoła Promująca Turystykę oraz konkursów organizowanych w ramach Wielkiej Nagrody Wrocławia. Obejmuje ono również wspieranie organizacji przez szkoły konkursów i inicjatyw z zakresu edukacji regionalnej, wiedzy o Wrocławiu, jego historii, kulturze, turystyce i dziedzictwie lokalnym. Działania te rozwijają edukację lokalną i regionalną oraz wzmocniają znajomość Wrocławia i jego dziedzictwa wśród dzieci i młodzieży.

116. Edukacja zdrowotna i rozwój aktywności fizycznej

116. 1. Edukacja zdrowotna i aktywność fizyczna dzieci i młodzieży

Przedsięwzięcie obejmuje realizację projektów edukacyjnych służących podnoszeniu sprawności fizycznej uczniów, promowaniu wzorców aktywności fizycznej oraz kształtowaniu postaw sprzyjających samorozwojowi i odpowiedzialności za zdrowie i życie własne oraz innych. Obejmuje ono m.in. realizację projektów Porusz serce oraz Zgoda to dar życia. Tak, chcę być dawcą, prowadzonych we współpracy z Uniwersytetem Medycznym i Poltransplant Centrum Organizacyjno-Koordinacyjnym ds. Transplantacji, a także zapewnienie dzieciom i młodzieży zajęć rekreacyjno-wychowawczych w okresie ferii zimowych i wakacji letnich poprzez organizację półkolonii i otwartych sal.

116. 2. Promowanie zdrowego stylu życia

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące promowaniu zdrowego stylu życia poprzez zwiększanie aktywności fizycznej, kształtowanie postaw prozdrowotnych oraz zapobieganie rozwojowi nadwagi, otyłości i innych chorób przewlekłych. Obejmuje ono m.in. różnorodną ofertę dyscyplin sportowych, naukę pływania dla klas III, biegi na orientację, realizację programu Edukacja w ruchu, budowę nowoczesnych bloków żywienia oraz ofertę zdrowych posiłków na każdą porę roku przy włączeniu szkół branży gastronomicznej.

Przedsięwzięcia te wzmacniają zdrowotny wymiar edukacji, wspierają aktywność fizyczną dzieci i młodzieży oraz sprzyjają kształtowaniu trwałych nawyków prozdrowotnych.

117. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dzieci i uczniów

Przedsięwzięcie obejmuje rozszerzenie systemu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci i uczniów. Obejmuje ono działania służące odbudowywaniu relacji społecznych oraz zwiększaniu poczucia bezpieczeństwa w Internecie, realizowane we współpracy ze specjalistami w tej dziedzinie. Sprzyja to wzmacnianiu dobrostanu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi wsparcia odpowiadającego na współczesne wyzwania społeczne i wychowawcze.

118. Działania na rzecz aktywności i partycypacji obywatelskiej dzieci oraz młodzieży, a także uczestnictwa w kulturze

118. 1. Działania na rzecz aktywności i partycypacji obywatelskiej dzieci oraz młodzieży.

Przedsięwzięcie obejmuje realizację projektów społecznych i społeczno-edukacyjnych prowadzonych w ramach Akademii Twórczych Inicjatyw Obywatelskich, skierowanych przede wszystkim do dzieci i młodzieży, w tym m.in. Przestrzeń Młodych MOST, Human & STEAM, Akademię Młodych Liderów, Kongres Młodzieży Wrocławia, Debaty Młodzieżowe, Fora Dyskusyjne Młodzieży Wrocławia oraz Kompas Wartości. Celem przedsięwzięcia jest pobudzanie świadomości obywatelskiej, inicjowanie działań rozwojowych we współpracy z mieszkańcami i różnymi interesariuszami oraz włączanie dzieci i młodzieży w procesy partycypacyjne i samodzielną realizację projektów.

118. 2. Działania na rzecz uczestnictwa w kulturze.

Przedsięwzięcie obejmuje realizację projektów społecznych i społeczno-edukacyjnych prowadzonych w ramach Akademii Twórczych Inicjatyw Obywatelskich, skierowanych przede wszystkim do dzieci i młodzieży, w tym m.in. Międzyszkolny Konkurs na Esej, Kalejdoskop Myśli, czyli spotkania literacko-filozoficzne, Muzeum pełne ciekawostek, Kreatywną książkę oraz koncerty dziecięce i młodzieżowe. Celem przedsięwzięcia jest propagowanie aktywnego uczestnictwa w kulturze we współpracy z mieszkańcami i różnymi interesariuszami, promocja czytelnictwa oraz odbioru dzieł literackich, audiowizualnych i muzycznych, a także wspieranie talentów w obszarze kultury i sztuki.

Przedsięwzięcia te wspierają rozwój aktywności obywatelskiej i uczestnictwa w kulturze wśród dzieci i młodzieży oraz wzmacniają ich zaangażowanie w życie wspólnoty.

119. Popularyzacja nauki i sztuki na rzecz społeczności lokalnej

Przedsięwzięcie obejmuje działania służące popularyzacji nauki i sztuki wśród mieszkańców Wrocławia poprzez organizację otwartych wykładów popularnonaukowych, wystaw, warsztatów praktycznych oraz spektakli popularnonaukowych. Działania te realizowane są przez samorząd miejski oraz liderów wrocławskiego środowiska akademickiego w ramach programu Wrocławskie Centrum Akademickie. Działania te zwiększają dostępność wiedzy i kultury oraz wzmacniają relacje między środowiskiem akademickim a społecznością lokalną.

5.5. Promowanie Wrocławia jako atrakcyjnego miejsca do studiowania i nowoczesnego centrum życia naukowego.

120. Kampania Studiuj i pracuj we Wrocławiu

Przedsięwzięcie obejmuje promocję Wrocławia jako atrakcyjnego miejsca do studiowania, zamieszkania i rozwoju kariery, realizowaną pod markami Study in Wrocław oraz Live in Wrocław, przy jednoczesnym wsparciu kandydatów w procedurach związanych z podejmowaniem nauki i pracy. Obejmuje ono m.in. doradztwo dla zagranicznych kandydatów na studia i do pracy, z uwzględnieniem działań adaptacyjnych dla migrantów przebywających we Wrocławiu, udział w międzynarodowych targach edukacyjnych oraz rozwój inicjatyw angażujących studiujących i pracujących obecnie we Wrocławiu obcokrajowców. W ten sposób miasto wzmacnia swoją atrakcyjność jako nowoczesny ośrodek akademicki i miejsce przyciągające talenty z kraju i z zagranicy.

121. Nagrody za wybitną działalność naukowo-artystyczną i integrację środowisk

Przedsięwzięcie obejmuje wyróżnianie i przyznawanie nagród finansowych wybitnym przedstawicielom świata naukowego i artystycznego, a także osobom prowadzącym działalność społeczną, których praca w znaczący sposób przyczynia się do integracji wrocławskiego środowiska akademickiego, budowania porozumienia między narodami i kulturami, wspierania walki z uprzedzeniami i nienawiścią oraz rozwoju świadomego społeczeństwa obywatelskiego. O wyborze laureatów decyduje kapituła złożona z wybitnych przedstawicieli środowiska wrocławskiego i międzynarodowego. Działania te wzmacniają prestiż życia naukowego i artystycznego oraz integrują i otwarty charakter środowiska akademickiego.

122. Fundusz stypendialny dla studentów i doktorantów

Przedsięwzięcie obejmuje przyznawanie stypendiów najbardziej wyróżniającym się studentom i doktorantom. Wsparcie kierowane jest m.in. do laureatów olimpiad przedmiotowych, osób wyjeżdżających na studia do zagranicznych uczelni, angażujących się w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz doktorantów posiadających wybitne osiągnięcia naukowe. Działania te wspierają rozwój talentów akademickich i wzmacniają potencjał naukowy Wrocławia.

123. Zwiększanie atrakcyjności Wrocławia dla talentów akademickich

Przedsięwzięcie obejmuje opracowanie planu działania i narzędzi wykorzystywanych przez Miasto we współpracy z lokalnym środowiskiem akademickim, których celem jest zwiększanie atrakcyjności Wrocławia dla wybitnych naukowców, zespołów badawczych oraz instytucji o profilu naukowo-technologicznym. Działania te mają sprzyjać ich rozwojowi oraz związaniu z Wrocławiem na stałe lub na dłuższy czas. Przyczynia się to do wzmacniania potencjału naukowego Wrocławia i jego pozycji jako miejsca przyciągającego talenty akademickie.

124. Wsparcie przedsiębiorczości akademickiej

Przedsięwzięcie obejmuje uruchamianie programów wspierających studentów i doktorantów działających w kołach naukowych, organizacjach oraz innych grupach funkcjonujących przy wrocławskich uczelniach i instytutach PAN. W ramach tych działań uczestnicy mogą pozyskiwać środki na realizację przedsięwzięć naukowo-badawczych i artystycznych. Celem przedsięwzięcia jest wspieranie przedsiębiorczości akademickiej, kreatywności oraz doskonałości naukowej studentów i doktorantów poprzez angażowanie ich w pracę zespołową o charakterze projektowym, koncepcyjnym i wdrożeniowym, a także popularyzację ich osiągnięć. Działania te wspierają rozwój przedsiębiorczości akademickiej oraz inicjatyw tworzonych przez młode środowisko naukowe.

5.6. Sieciowanie nauki, biznesu, sektora publicznego, organizacji pozarządowych i grup społecznych na szczeblu metropolitalnym, regionalnym i międzynarodowym.

125. Miejski program wsparcia partnerstwa nauki i biznesu

Przedsięwzięcie obejmuje realizację miejskiego programu wspierającego współpracę pomiędzy przedsiębiorcami działającymi na terenie Wrocławia a naukowcami. Program umożliwia przedsiębiorcom dotarcie do naukowców posiadających kompetencje istotne z punktu widzenia rozwoju firmy, a pracownikom naukowym stwarza warunki do praktycznego wykorzystania wiedzy i doświadczenia w środowisku biznesowym. W programie uczestniczą partnerstwa naukowo-biznesowe wyłonione w formule konkursowej prowadzonej przez Miasto, realizujące najwyżej ocenione programy działań. Działania te wzmacniają współpracę nauki i biznesu oraz sprzyjają wykorzystaniu potencjału badawczego w rozwoju gospodarczym Wrocławia.

126. Współpraca z uczelniami w celu poszukiwania innowacyjnych rozwiązań dla MŚP (mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa)

Przedsięwzięcie obejmuje wspólne działania z uczelniami wyższymi na rzecz wspierania mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w reagowaniu na zmiany rynkowe. Obejmuje ono analizę potrzeb wybranych sektorów gospodarki oraz poszukiwanie metod wsparcia i innowacyjnych rozwiązań odpowiadających na wyzwania rozwojowe MŚP. Przyczynia się to do wzmacniania współpracy z uczelniami oraz lepszego wykorzystania wiedzy akademickiej w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

5.7. Zaangażowanie wrocławskiej kadry akademickiej i naukowej w działania z zakresu rozwoju edukacji poza budynkami i programami dydaktycznymi, promowania kultury uczenia się przez całe życie, wsparcia edukacji szkolnej, wsparcia procesów ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Wrocławia

127. Akademia Młodych Uczonych i Artystów

Przedsięwzięcie obejmuje działalność Akademii Młodych Uczonych i Artystów jako miejskiej przestrzeni interdyscyplinarnego spotkania młodych, wybitnych wrocławskich naukowców i artystów. Akademia pełni również funkcję opiniotawczą-doradczą w sprawach wspierania rozwoju akademickiego i naukowego Wrocławia, w tym w zakresie współpracy miasta ze środowiskiem akademickim. W ten sposób miasto wzmacnia obecność młodego środowiska naukowego i artystycznego w życiu publicznym oraz wspiera jego udział w kształtowaniu rozwoju Wrocławia.

128. Wsparcie działalności środowiska akademickiego w osiąganiu najlepszych wyników w obszarach - naukowym, badawczym i artystycznym

Przedsięwzięcie obejmuje wsparcie działań uczelni, których realizacja sprzyja osiągnięciu przez środowisko akademickie najlepszych wyników w obszarach naukowym, badawczym i artystycznym. Zaangażowanie Miasta przyjmuje różne formy, w tym dofinansowanie wydarzeń o charakterze naukowym i artystycznym, takich jak konferencje, festiwale czy spektakle. Działania te wzmacniają potencjał środowiska akademickiego oraz wspierają rozwój życia naukowego i artystycznego we Wrocławiu.

129. Wykorzystywanie potencjału naukowo-badawczego środowiska akademickiego do pracy na rzecz społeczności lokalnej i rozwoju miasta

Przedsięwzięcie obejmuje działania angażujące środowisko akademickie i Miasto Wrocław na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców oraz wypracowywania rozwiązań możliwych do wykorzystania w funkcjonowaniu miasta i jego jednostek. Obejmuje ono m.in. konkurs Wrocławska Magnolia na najlepszą pracę dyplomową możliwą do wykorzystania przez Miasto w realizacji swoich zadań oraz program Wrocławskie Akademickie Zespoły Zadaniowe, w ramach którego interdyscyplinarne zespoły studentów opracowują rozwiązania dla wskazanych problemów miejskich. Przyczynia się to do lepszego wykorzystania potencjału naukowo-badawczego środowiska akademickiego na rzecz rozwoju Wrocławia i odpowiadania na potrzeby jego mieszkańców.

CEL 6. MIASTO PROMIENIUJĄCE KULTURĄ

Realizacja celu Miasto promieniujące kulturą w 2027 r. będzie koncentrować się na wzmacnianiu potencjału instytucji i środowisk kultury, rozwoju dostępnej i różnorodnej oferty kulturalnej, ochronie dziedzictwa oraz promocji Wrocławia jako ważnego ośrodka życia kulturalnego i turystycznego. Istotne znaczenie będą miały zarówno przedsięwzięcia związane z organizacją wydarzeń o wysokiej randze, wspieraniem twórców i edukacji kulturalnej, jak i działania dotyczące infrastruktury kultury, dziedzictwa oraz budowania rozpoznawalności Wrocławia poprzez kulturę. Obejmie to m.in. realizację projektów kulturalnych o najwyższym znaczeniu i randze, takich jak Przegląd Piosenki Aktorskiej, Międzynarodowy Festiwal Filmowy Nowe Horyzonty, Wratislavia Cantans, Jazz nad Odrą, Jazztopad Festival czy Międzynarodowy Festiwal Teatralny Dialog, a także rozwój infrastruktury służącej działalności kulturalnej.

W 2027 r., obok kontynuacji przedsięwzięć o ugruntowanym znaczeniu dla życia kulturalnego miasta, istotne miejsce zajmą także działania związane z bezpośrednim wsparciem twórców, edukacją kulturalną, współpracą ze środowiskiem akademickim oraz wzmacnianiem uczestnictwa w kulturze przez całe życie. Ważnym elementem realizacji celu będą również przedsięwzięcia związane z ochroną dziedzictwa i charakteru przestrzeni miasta, a także z promocją walorów kulturalnych i turystycznych Wrocławia, w tym Święto Wrocławia, program Stypendyści Wrocławia, wsparcie oferty kulturalnej organizacji pozarządowych, działania na rzecz materialnego dziedzictwa kulturowego oraz rozwój wydarzeń organizowanych w przestrzeni miejskiej Wrocławia. Uzupełnieniem tych działań będą przedsięwzięcia wzmacniające pozycję miasta jako nowoczesnego ośrodka życia muzycznego, teatralnego, plastycznego i filmowego. Pokazuje to, że realizacja celu obejmuje nie tylko duże wydarzenia i instytucje, ale również tworzenie warunków dla codziennego uczestnictwa w kulturze i rozwoju nowych form aktywności kulturalnej.

6.1. Rozwój instytucji kultury, flagowych marek kulturalnych, znaczących wydarzeń kulturalnych oraz nowych zjawisk w kulturze.

130. Organizacja uroczystości wręczenia Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego

Przedsięwzięcie obejmuje przygotowanie i organizację corocznej uroczystości wręczenia Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Nagroda honoruje osoby, których działalność przyczyniła się do obalenia komunizmu, odzyskania przez Polskę niepodległości oraz budowy i kształtowania społeczeństwa obywatelskiego w Polsce oraz Europie Środkowej i Wschodniej. To jedno z działań podkreślających rolę Wrocławia jako miasta pamięci, dialogu i odpowiedzialności obywatelskiej.

131. Realizacja programu przyznawania nagród Wrocławia w dziedzinie kultury – nagrody kulturalne Miasta Wrocławia

Przedsięwzięcie obejmuje przyznawanie nagród kulturalnych Miasta Wrocławia, w tym m.in. Wrocławskiej Nagrody Artystycznej w różnych kategoriach, Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus, Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius, nagrody teatralnej Arlekin oraz nagrody za działania na rzecz edukacji i animacji kulturalnej. Dzięki temu miasto docenia twórców i animatorów kultury oraz wzmacnia rangę najważniejszych osiągnięć artystycznych.

132. Realizacja projektów kulturalnych o najwyższym znaczeniu i randze

Przedsięwzięcie obejmuje organizację i wsparcie projektów kulturalnych o szczególnym znaczeniu dla oferty i rozpoznawalności Wrocławia, w tym m.in. Przeglądu Piosenki Aktorskiej, Międzynarodowego Festiwalu Filmowego Nowe Horyzonty i działalności kina Nowe Horyzonty, Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans, Festiwalu Gitarowy Rekord Guinnessa, festiwalu Jazz nad Odrą,

Kinomuralu, Festiwalu Survival, Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Dialog oraz Jazztopad Festival. Są to przedsięwzięcia, które w istotny sposób współtworzą markę kulturalną Wrocławia.

133. Projekty inwestycyjne związane z działalnością kulturalną

Przedsięwzięcie obejmuje opracowanie dokumentacji projektowych oraz realizację robót związanych z budową, przebudową i modernizacją obiektów służących edukacji i działalności kulturalnej, w tym m.in. siedziby Ośrodka Postaw Twórczych Zamek, nowej siedziby BWA, siedziby Muzeum Architektury, obiektów Strefy Kultury Wrocław, Wrocławskiego Teatru Lalek oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej. To ważny element poprawy warunków prowadzenia działalności kulturalnej i rozwoju miejskiej infrastruktury kultury.

134. Bezpośrednie wsparcie dla artystów w formie stypendiów, pracowni i rezydencji artystycznych

Przedsięwzięcie obejmuje program przyznawania stypendiów dla dorosłych na realizację przedsięwzięć w dziedzinach takich jak film, literatura, muzyka, taniec, teatr i sztuki wizualne, a także program najmu pracowni do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki. Jest to forma wsparcia, która pomaga twórcom rozwijać działalność artystyczną we Wrocławiu.

135. Współpraca ze środowiskiem akademickim Wrocławia

Przedsięwzięcie obejmuje wspieranie projektów realizowanych przez artystyczne uczelnie wyższe w celu budowania wizerunku Wrocławia jako ośrodka kultury i innowacji. Pozwala to lepiej wykorzystywać potencjał środowiska akademickiego w rozwoju życia kulturalnego miasta.

6. 2. Kształtowanie nawyków uczestnictwa w kulturze przez całe życie

136. Organizacja obchodów Święta Wrocławia

Przedsięwzięcie obejmuje cykl wydarzeń związanych z obchodami Święta Wrocławia, w szczególności plenerowe prezentacje artystyczne. Dzięki temu kultura staje się ważną częścią miejskiego święta i jest obecna w przestrzeni wspólnej.

137. Realizacja programu *Stypendyści Wrocławia* – program stypendiów artystycznych dla młodzieży i studentów

Przedsięwzięcie obejmuje przyznawanie stypendiów utalentowanym uczniom i studentom zajmującym się twórczością artystyczną oraz profesjonalnym artystom. Program wspiera rozwój talentów i wzmacnia obecność młodych twórców w życiu kulturalnym miasta.

138. Wsparcie oferty kulturalnej realizowanej przez organizacje pozarządowe

Przedsięwzięcie obejmuje wsparcie organizacji pozarządowych realizujących działania kulturalne we Wrocławiu, zarówno w formule stałej, całorocznej oferty programowej prowadzonej przez społeczne podmioty kultury, jak i w formule otwartych konkursów ofert na zadania publiczne w zakresie kultury. Obejmuje to zarówno działalność podmiotów prowadzących systematyczną ofertę kulturalną dla lokalnej społeczności, jak i organizację wydarzeń, koncertów, wystaw, plenerów, spektakli, festiwali i innych inicjatyw kulturalnych. Dzięki temu miasto dysponuje różnorodną ofertą kulturalną i wzmacnia udział podmiotów społecznych w jej tworzeniu.

139. Działania w zakresie edukacji kulturalnej

Przedsięwzięcie obejmuje stałe i cykliczne działania prowadzone we wrocławskich instytucjach kultury w zakresie edukacji kulturalnej we wszystkich dziedzinach sztuki. Dzięki nim uczestnictwo w kulturze może być rozwijane od najmłodszych lat i na różnych etapach życia.

6. 3. Dbłość o dziedzictwo kulturowe i charakter przestrzeni miasta

140. Realizacja inicjatyw nawiązujących do tradycji historycznej i patriotycznej

Przedsięwzięcie obejmuje organizację i współorganizację uroczystości w ramach świąt państwowych i lokalnych. W ten sposób miasto podtrzymuje pamięć historyczną i wzmacnia lokalny wymiar wspólnoty.

141. Wsparcie programów dotyczących materialnego dziedzictwa kulturowego Wrocławia

Przedsięwzięcie obejmuje działania na rzecz materialnego dziedzictwa kulturowego Wrocławia, w tym zwiększanie obecności sztuki w przestrzeniach miejskich, prowadzenie polityki pamięci, wspieranie działań edukacyjnych z zakresu dziedzictwa kulturowego oraz współtworzenie i budowę pomników i miejsc pamięci. Obejmuje ono również działania służące podkreśleniu wartości historycznych, architektonicznych i kulturowych przestrzeni miasta. Dzięki temu dziedzictwo pozostaje widocznym elementem przestrzeni Wrocławia i jego tożsamości.

142. Wydarzenia organizowane w przestrzeni miejskiej Wrocławia

Zadanie zakłada strategiczne wzmacnianie oraz rozwój flagowych wydarzeń miejskich jako jednego z kluczowych narzędzi budowania wizerunku Wrocławia jako miasta atrakcyjnego kulturowo i turystycznie. Działania będą koncentrować się zarówno na rozwijaniu istniejących wydarzeń o ugruntowanej pozycji, jak i tworzeniu nowych formatów odpowiadających na zmieniające się potrzeby mieszkańców oraz odwiedzających.

6.4. Promowanie walorów kulturalnych i turystycznych Wrocławia i Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego

143. Promocja Wrocławia jako nowoczesnego ośrodka życia muzycznego, teatralnego i plastycznego

Przedsięwzięcie obejmuje współpracę z artystami, środowiskami artystycznymi i organizacjami pozarządowymi przy realizacji projektów istotnych z punktu widzenia promocji Wrocławia, w tym organizację otwartych konkursów na projekty kulturalne oraz współpracę zagraniczną w obszarze kultury. Jest to jeden z instrumentów budowania wizerunku miasta jako nowoczesnego i aktywnego ośrodka życia kulturalnego.

144. Wsparcie działań na rzecz odbudowania i wzmocnienia pozycji Wrocławia jako ważnego ośrodka produkcji filmowej

Przedsięwzięcie obejmuje współfinansowanie Dolnośląskiego Konkursu Filmowego oraz Film Commission. Dzięki temu Wrocław wzmacnia swoją pozycję jako miejsce sprzyjające rozwojowi produkcji filmowej.

III. ZAŁOŻENIA POLITYKI FINANSOWEJ MIASTA NA ROK 2027

Założenia polityki finansowej Miasta na rok 2027 zostały opracowane w oparciu o polityki i strategię Miasta, a także na podstawie założeń makroekonomicznych oraz z uwzględnieniem obecnej sytuacji finansowej Miasta.

Narodowy Bank Polski w projekcji z marca 2026 r. prognozuje inflację w 2026 r. na poziomie 2,3%, w 2027 r. - 2,4%. Dla porównania w 2025 r. średnioroczna inflacja wyniosła 3,6 % (dane GUS). Tempo wzrostu PKB wg NBP w 2026 r. powinno wynieść ok. 2,9%, co wskazuje na stabilny, choć wolniejszy wzrost gospodarczy. Z prawdopodobieństwem 50% NBP prognozuje na 2027 r. wahania dla inflacji pomiędzy 2,0% a 3,8%, co wynika z wielu czynników związanych z niepewnością co do dalszego rozwoju sytuacji na rynkach światowych i ich wpływu na sytuację gospodarczą w kraju. Co istotne, prognoza ta nie uwzględnia sytuacji na rynkach, jaka powstała po 28 lutego 2026 r. tj. po ataku USA i Izraela na Iran. Sytuacja geopolityczna na świecie, w tym konflikty zbrojne mają bezpośredni wpływ na sytuację gospodarczą w Polsce. Konflikt na Bliskim Wschodzie znajdzie odzwierciedlenie we wzroście inflacji i spadku PKB już w 2026 r. Wpływ izraelsko-amerykańskiego ataku na Iran widoczny jest bowiem we wzroście cen ropy naftowej i gazu na rynkach światowych. W takim scenariuszu wzrost cen pozostałych dóbr i usług widoczny jest zwykle po kilku miesiącach od wzrostu cen energii i paliw.

Wzrost cen energii i paliw wpłynie bezpośrednio na budżety samorządów oraz koszty życia mieszkańców. Kolejny czynnik, który może zadziałać proinflacyjnie w 2027 r. to nowy system handlu emisjami CO₂ (ETS2) dla transportu drogowego i budynków.

Dodatkowo czynnikiem wpływającym na niepewność sytuacji makroekonomicznej jest trwająca od 2022 r. wojna na Ukrainie. W ramach polityki finansowej Miasto nadal będzie zaangażowane w obronę cywilną ludności i inwestycje w tym zakresie.

Prognozy ankietowanych ekspertów NBP nie przewidują znaczących zmian w 2027 r. w porównaniu do roku 2026 r. w zakresie wskaźnika bezrobocia w Polsce, który w 2026 r. prognozowany jest na poziomie 5,5 %, a dla roku 2027 na poziomie 5,6%. W porównaniu z pozostałą częścią kraju, Wrocław i powiat wrocławski należą do ścisłej czołówki powiatów o najniższej stopie bezrobocia. Stopa bezrobocia rejestrowanego we Wrocławiu w styczniu 2026 r. wyniosła 2,3%, wobec 1,7% rok wcześniej. Niewielki wzrost stopy bezrobocia wynika ze zmian sezonowych oraz zmian w niektórych branżach, szczególnie w branży informatycznej IT, w której zachodzą głębokie zmiany związane z wdrożeniem sztucznej inteligencji. Wrocław ma silny, a przy tym zróżnicowany rynek pracy. Możliwy jest niewielki, przejściowy wzrost bezrobocia, wynikający z ogólnopolskich i sezonowych trendów, jednakże w ujęciu średniorocznym i na koniec roku stopa bezrobocia w aglomeracji wrocławskiej powinna utrzymać się na niskim poziomie, czyli poniżej 2,5%-3%.

W swojej projekcji NBP przewiduje nieznaczne zmniejszenie rocznego tempa wzrostu przeciętnego nominalnego wynagrodzenia brutto do 6,4 % w 2026 r. i ok 5,5 % w 2027 r. Wzrośnie natomiast płaca minimalna, która w 2025 r. wynosiła 4666 zł brutto, w 2026 r. wynosi 4806 zł brutto, jej prognozowana wysokość na 2027 r. to 5103 zł brutto. Wzrost wynagrodzeń powyżej inflacji będzie miał również znaczący wpływ na ceny usług dla Miasta i jego jednostek a tym samym na wydatki z budżetu Miasta. W 2027 r. Miasto będzie tworzyć budżet w oparciu o zmienione w 2024 r. przepisy związane z finansowaniem jednostek samorządu terytorialnego. Rok 2027 będzie trzecim rokiem funkcjonowania znowelizowanej 1 października 2024 r. ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Niezmiennie najważniejszym źródłem dochodów Wrocławia są dochody własne. Największą pozycją dochodów własnych Miasta są dochody z tytułu udziału w PIT i CIT. Podstawą naliczania dochodów samorządów z tytułu udziału w PIT i CIT wg powyższego systemu są dochody podatników zamieszkałych na terenie Gminy. Zmiana sposobu naliczania udziału w PIT i CIT wiąże się z jednoczesną zmianą sposobu naliczania subwencji i dotacji. Kontrowersje budzi procent przyznawanych środków dla Miast na prawach powiatu, w tym dla Miasta Wrocławia. Miasta na prawach powiatu (Mnpp)

zgłosiły do Ministerstwa Finansów postulat, w którym wskazały na konieczność zrównania sytuacji regulacyjnej Mnpp z pozostałymi kategoriami JST. Powyższe powinno nastąpić poprzez wyrównanie udziałów Mnpp do sumy udziałów w PIT gmin i powiatów. Obecnie Mnpp otrzymują 8,6 % udziału w PIT, natomiast suma udziałów w PIT jakie otrzymują Gminy i Powiaty to 9%. Mnpp wnioskuje więc o zwiększenie udziału w PIT o 0,4%. Analogicznie w przypadku procentowego udziału w CIT. Obecnie Mnpp otrzymują 2,2% udziału w CIT, podczas gdy suma udziałów w CIT gmin i powiatów to 3,3%, toteż Mnpp wnioskuje o zwiększenie swojego udziału o 1,1%. W przypadku uzyskania pozytywnej opinii Ministerstwa Finansów i stosownych zmian w tym zakresie w przepisach, wzrosłyby dochody Miasta Wrocławia z tego tytułu.

Po zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego JST nie otrzymują subwencji oświatowej i dotacji przedszkolnej. W ustawie o dochodach JST przyjęto, iż od 2025 r. koszty związane z finansowaniem oświaty powinny być pokrywane ze zwiększonych wpływów z tytułu PIT i CIT, a jedynie w przypadku, gdy kwota ta jest niewystarczająca, aby pokryć określone przez Ministerstwo Finansów potrzeby finansowe, naliczana jest subwencja. Subwencja wypłacana będzie z budżetu państwa w sytuacji, gdy dochody z PIT i CIT w danej JST okażą się niewystarczające do pokrycia wyżej wskazanych potrzeb. Choć obowiązujące przepisy w tym zakresie stanowią istotny krok w procesie naprawy systemu finansowania samorządów, to niestety nie spełniają wielu postulatów zgłaszanych przez stronę samorządową. Najistotniejszy problem to tzw. luka oświatowa, czyli różnica między oszacowanymi potrzebami oświatowymi a faktycznymi wydatkami ponoszonymi na oświatę. Warto zauważyć, że określone przepisami „potrzeby oświatowe” nie odzwierciedlają rzeczywistych potrzeb i wydatków, które w kontekście procesów demograficznych stają się ogromnym wyzwaniem dla samorządów. Luka oświatowa obrazuje skalę zjawiska związanego z dopłatą z własnych środków do realizacji zadań oświatowych. Pogłębianie się tego zjawiska powoduje ograniczenie potencjału miast i gmin w zakresie finansowania innych zadań, w tym inwestycji. W 2026 r. Ministerstwo Edukacji oszacowało potrzeby oświatowe Miasta na kwotę 1 921 585 287 zł, podczas gdy faktyczne wydatki bieżące na oświatę zostały zaplanowane przez Miasto na kwotę 3 381 055 434 zł. Wobec powyższego oszacowane przez Ministerstwo Edukacji potrzeby oświatowe pokrywają jedynie 57% planowanych przez Miasto niezbędnych wydatków oświatowych. Odzwierciedla to znaczne niedoszacowanie tych wydatków ze strony Ministerstwa. Aby zmniejszyć lukę oświatową i zapewnić odpowiednie finansowanie oświaty niezbędne są zatem zmiany regulacji na poziomie ustawowym. Dlatego też KWRiST i Związek Miast Polskich występowały do Ministerstwa w sprawie zmiany mechanizmu finansowania poprzez odejście od niedoszacowanej subwencji na rzecz realnego pokrywania kosztów zadań oświatowych. Postulują one, aby łączna kwota potrzeb oświatowych na dany rok (np. 2027) była ustalana na poziomie zwaloryzowanych wydatków bieżących poniesionych w roku poprzednim, samorządy posiadały większą swobodę w dostosowywaniu sieci szkół do sytuacji demograficznej, a także o zmianę w finansowaniu szkół niepublicznych.

Zgłaszane postulaty przez stronę samorządową będą służyć ewentualnym korektom ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego i ocenie jej skutków. Nowy system finansowania samorządów ma bowiem docelowo zniwelować ubytki w PIT i uniezależnić samorządy od decyzji centralnych.

W ramach polityki finansowej Miasta na 2027 r. będą kontynuowane działania w zakresie zabezpieczenia środków finansowych na niezbędne wydatki bieżące oraz realizację rozpoczętych i planowanych zadań inwestycyjnych. Oprócz dochodów z tytułu udziału w PIT i CIT, Miasto będzie pozyskiwało dochody własne przede wszystkim z takich źródeł jak podatki i opłaty lokalne. W tej kategorii Wrocław uzyskuje główne wpływy z podatku od nieruchomości. Podatek ten stanowi stabilne źródło dochodów i jest pobierany zarówno od przedsiębiorców jak i osób nie prowadzących działalności gospodarczej. W 2027 r. planowane jest szereg działań mających na celu ujawnienie nieopodatkowanych nieruchomości, a także inflacyjna waloryzacja stawek podatkowych.

Zwiększenie dochodów bieżących, przy stale rosnących wydatkach bieżących będzie miało kluczowe znaczenie dla wysokości nadwyżki bieżącej w kolejnych latach. W 2025 r. wydatki bieżące wzrosły o

11%, podczas gdy dochody bieżące wzrosły o 7%, co przełożyło się na zmniejszenie nadwyżki bieżącej do poziomu 94,4 mln zł w 2025 r. z poziomu 344 mln zł w 2024 r. Celem polityki finansowej Miasta powinno być zwiększenie wzrostu dochodów bieżących, na które Miasto ma wpływ, aby zapewnić odpowiedni rosnący poziom nadwyżki bieżącej w kolejnych latach. Dodatni poziom nadwyżki jest niezbędny dla obsługi zadłużenia oraz realizacji planowanych przez Miasto inwestycji.

Rok 2027 jest ostatnim rokiem perspektywy finansowej UE 2021-2027, co może z jednej strony oznaczać obniżenie wpływów ze środków z funduszy dla samorządów, z drugiej ostateczne rozliczenie projektów z tej perspektywy finansowej. Z uwagi na zbliżający się koniec programowania kluczowe jest pozyskanie środków na nowe projekty inwestycyjne i zabezpieczenie wkładu własnego Miasta do tych projektów unijnych, które zostaną objęte finansowaniem jeszcze w ramach z tej perspektywy.

W kolejnych latach Miasto Wrocław planuje realizację licznych projektów wpisujących się w jego długoterminową strategię rozwoju, w tym poprawę miejskiej infrastruktury. Środki budżetowe wydatkowane zostaną m.in. na zadania związane z transportem, oświatą, ekologią oraz na działania prospołeczne. Projekty realizowane przez Miasto w głównej mierze mają poprawić jakość życia mieszkańców.

Prognozuje się, że w 2027 r. budżet będzie zamykał się ujemnym wynikiem finansowym. Planowany deficyt zostanie pokryty ze zobowiązań długoterminowych z tytułu kredytów i pożyczek zaciągniętych na rynku krajowym oraz ze środków pieniężnych na wydzielonym rachunku bieżącym budżetu (rozliczenia dochodów i wydatków finansowych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu).

Podsumowując, mimo niepewnej obecnie sytuacji makroekonomicznej, szczególnie na rynkach surowców, paliw i energii po wybuchu konfliktu na Bliskim Wschodzie, Miasto zamierza w 2027 r. kontynuować swoją politykę w zakresie zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie na wydatki bieżące oraz inwestycje potrzebne dla rozwoju i poprawy jakości życia mieszkańców. W kolejnych latach, korzystając ze środków pozyskanych w ramach nowej perspektywy finansowej z funduszy UE oraz innych źródeł zewnętrznych, a także posiłkując się kredytami i pożyczkami, Miasto będzie kontynuować realizację zadań i programów. We wszystkich latach Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta planuje się zachowanie wymogów dotyczących limitu zadłużenia Miasta określonych w ustawie o finansach publicznych.

Biuro Strategii Miasta, UM Wrocławia
ul. Świdnicka 53, e-mail: bsm@um.wroc.pl